БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

...й Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 23 (3549)
ЯНВАРИИН 28
ВТОРНИК
1958 он

Сэн 20 мүнгэн.

Мүнөөдэр республикымнай залуу малшад-түрүүшүүлэй суглаан нээгдэхэнь.

Мал ажалда хүдэлжэ үльгэр жэшээ харуулдаг эрхим хүбүүд, басагадта амар мэндэ хүргэе, саашадаа улам ехэ амжалта туйлахыень хүсэе!

Дайшалхы зорилго

...н жэл- ...ороноймнай ...ахын бү- ...бариинуудта ...э амжалта туйлагдаа. Тэ- ...й Парти, Правительст- ...колхознигуудта, МТС, сов- ...хүдэлмэрилэгшэдтэ, пар- ...рофсоюзна болон комсо- ...организацинуудта, совет- ...э ажахын бүхы хүдэлмэри- ...хандаһан Хандалга соо ...ор хэлэгдэнэ. Оронойнгоо ...ахын улам саашадаа хүг- ...йһанда бүхы совет арад, ...о манайшье республикын ... угаа схээр баясана, түрэл ...Правительствынгаа Хан- ...нэн зүрхэнһөө һайшаана.

...Хандалгын эгээл түрүүн ...р дамжуулагдахые дуу- ...һань газетэнүүд дээрэ ун- ...ди. Мүнөөшье улам һонир- ...жал, шудалжал байнабди. ...ураа, мяха, тоһо, һүнэй хүн ...үртэсын талаар Америкын ...Штадуудые ойрын жэл- ...үсэхэ хэрэгтэ туһа нэмэри ...хубитаяа оруулха гэжэ ... 1958 ондо үнеэн бүриһөө ...00 литр һү һааха уялга ... Уялгаяа дүүргэхын түлөө ...мүнөө үнеэдэй харууһалга, ...гые эрид һайжаруулжа ...,—гэжэ Яруунын аймагай ...«Яруна» колхозой һаали- ... Доржиева, Д. Базарова, ...укова, Ц. Балданова болон ...рматай зоригтойгоор мэ- ... Иимэ һайн һайхан үүсхэл ...о гаргажа, хүдөө ажахы- ...тэйгөөр хүгжөөхэ хэрэгтэ ...олсожо байһан хүнүүдые ...болоо һаа, барагдашагүй ...най республикын мал ажа- ... һалбари болохо хо- ...жал дээрэшье абажа ..., үрэ ехэтэ үүсхэл, ...эхэ ажалай үльгэр жэ- ... хаанагүй олдохо бшуу. ...е олоор хэнзэлүүлжэ, 100 ...ин бүриһөө 150-һаа үсөөн ...урьга абаха тэжэ шиидээд, ...аймагай «Улаан Одон» кол- ...д республикынгаа бүхы хо- ...о хандаһан байгаа. Мүнөө ... Правительствынгаа уряа- ...могорхон баясажа байһан ...еспубликын хонишод улаан- ...идой үүсхэлые бултадаа ...э, олон хонидоо хэнзэлүүл- ...һан түлнүүдээ нэгэшье тол- ...гарзалуулангүй ондо оруул- ...о абалгаяа эрид ехэ болго- ...лго табина. Мүн колхозууд- ..., совхозуудта орооһо таряа- ...асые дээшэлүүлхэ ямар арга ...онуудай бии байһаниинь ...эгдэжэ, хабарай тарилгые ...бэлэдхэлтэйгээр угтаха хэм- ...д абтажа байна. Бичурын, ...н, Торнин, Зэдын, Мухаршэ- ...олон бусад аймагуудай кол- ...уд, механизаторнууд КПСС- ...эй, СССР-эй Министрнүүдэй ... Хандалгада харюу болгон, ...таряа элбэгээр абаха арга ...онуудаа гүйсэд ашаглаха ...эдүүлээд, шэнэ, боро газар ...илхэ, зүб севооборот эрхил- ...о ехээр хахалха, нютагтаа ...н эрхим үрэһэ хүрэнгэтэй ... гэхэ мэтын шухала хэмжээ- ... хараалжа байна.

...ти, Правительствымнай энэ ...га хүдөө ажахыгаа дам саа- ... хүсэтэйгөөр хүгжөөхэ дай- ... захяа заабари мүн. Энээ- ...үтэлбэри болгон абажа, кол- ...овхозуудай үмэнэ 1958 ондо ...аһан зорилгонуудые бэелүүл- ...улада бүхы хүсэеэ элсүүлхэ ...бди. Мүнөө мал ажалдахи ...арюусалгатай үе—үбэлжэлгэ, ...алга ябажа байна. Тэрээн- ...мта һү һаалгые дээшэлүүл- ...лөө шанга тэмсэл дэлгэрэн- ...алаа тобир тарганаар үбэл- ...э, шэнэ түлнүүдээ гарзагүй- ...идо оруулха, үбэлдөө зунай- ...дутуугүй һү һааха гээшэ мал ...й бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй, мэргэжэлтэдэй нэрэ хүндын хэрэг мүн. **Нүхэд һаалишад, малшад!** Колхознигуудтнай, совхозойтнай хүдэлмэрилэгшэд ниитынгээ адуу малые Таанарта даалгажа үгөө ха- даа аргагүй ехээр этигэн найдажа байна бшуу. Энэ найдабариинь харюулхын түлөө хам оролсон ажаллагты, тиигэжэ Парти, Правительствынгаа табиһан зорилгые бэелүүлхэ хэрэгтэ туһа нэмэри хэгты, хубитаяа оруулагты.

Хабарай тарилгада эрхимээр бэлэдхэхэ — үрэһэ хүрэнгэеэ хүсэд хаажа, сэбэрлэхэ, поли дээрээ саһа тогтоохо, наг шэбхэ гаргаха, шубуунай аргал, үнэһэ суглуулха, трактор, машинанууд болон бүхы зэр зэмсэгүүдээ заһаха, полевой стануудаа таатай зохидоор түхеэрхэ гээшэ колхоз, совхозуудай мүнөө үеын тон шухала зорилго мүн. **Нүхэд колхознигууд, МТС, совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд!** Үндэр баян ургаса хуряалга таанарайл оролдолго хэшээлһээ дулдыдаха байна, тиимэһээ хабарай полевой хүдэлмэридэ бэлэдхэлэй бүхы хүдэлмэрие түргэнөөр, эрхим шанартайгаар дүүргэжэ, бэлэн бологты.

Хэһэн хүдэлмэриингөө дүнгые шэнжэлэн хараад үзэхэдэмнай дутуу дунданууд, ашаглагдаагүй арга боломжонууд олон байна. Мал ажалнай зарим аймагуудта удаанаар хүгжэнэ, ашаг шэмэнь үшөөл бага. Энэ талаар Закаменай, Түнхэнэй аймагуудай зарим колхозууд илангаяа ехэ дутуутай. Тэрэшэлэн мал таргалуулга, илангаяа гахай шахалга зарим нютагта урагшаа ябанагүй. Мяха ехээр абаха хэрэгтэ шубуу, туулай үсхэбэрилгэ ехэ удхатай. Байкало-Кударын аймагай «Знамя Октября» колхозойхид ажахын энэ һалбаринуудые яһала зүбөөр хүгжөөжэ байнхай. Зүгөөр, олонхи аймагуудта шубуу, туулай үсхэбэрилгэ тоогдодоггүйнь гэмшэлтэй.

Мал ажалые хүгжөөхэ гол арга нүхэсэл болохо тэжээлэй база байгуулха асуудал хангалтагүйгөөр шиидхэгдэнэ, сабшалан һайжаруулха хүдэлмэри хүсэд һайнаар ябуулагданагүй гэжэ һаяхан болоһон областной партийна конференци дээрэ тэмдэглэгдэһэн байна. Энээнһээ тобшолол хэжэ, сабшалангай ургасые эрид һайжаруулха хэмжээ дары сагаа абаха, мүн кукуруза улам ехээр тариха ёһотойбди.

Колхоз, совхоз бүхэн зүгы үсхэбэрилгэһөө эхилээд, олон һалбаритай ажахы эрхилжэ, олзо доход улам ехээр оруулха дүүрэн аргатай. Энээн тушаа түрүү ажахынуудай дүй дүршэл элеэр гэршэлнэ. Саашадаа бүхы шэнэ, түрүү арга дүршэлые шудалжа, нютаг нютагайнгаа эрхэ байдалда тааруулан хэрэглэхэ тушаа шухала анхарал табиха хэрэгтэй. Парти, Правительствымнай Хандалга соошье иигэжэ хэлэгдэнэ бшуу.

КПСС-эй ЦК-гэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Хандалгатай дашарамдуулан хүдөө нютагуудта социалистическэ мүрысөөн шэнэ хүсэтэйгөөр дэлгэржэ байна. Нютагуудтахи партийна, советскэ органуудай хүдэлмэрилэгшэд энэ мүрысөөе ударидан хүтэлбэрилхэ, ажалшадай үүсхэл эдэбхиие дэмжэхэ ёһотой.

Нүхэд колхознигууд, МТС, совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд, мэргэжэлтэд! түрэл Парти, Правительствынгаа уряада харюу болгон ажахынгаа бүхы һалбарине хүсэтэйгөөр хүгжөөхэ, һү, тоһо, мяханай хүн бүхэндэ хүртэсын талаар США-е ойрын жэлнүүдтэ хүсэхэ хэрэгтэ хубитаяа оруулагты, СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтые ажалай шэнэ амжалтаар угтагты. Тиигэжэ Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалые улам ехэ болголсое!

Эд хэрэглэгшэдэй кооперациин организацинуудта тоосоото һунгалта хэгдэхэнь

...5 ондо һунгагдаһан эд хэрэг- ...эй обществын, районно по- ...юзуудай правлениинүүдэй, ...тын комиссинуудай, тэрэшэ- ...954 ондо съезд дээрэ һунгагда- ...еспубликанска, хизаарай, об- ...й потребсоюзуудай болон ...осоюзай правлениинүүдэй, ...тын комиссинуудай эрхэ тү- ...гэ байгша ондо дүүрэхэнь. ...хэрэглэгшэдэй обществонуу- ...айпотребсоюзуудай правлени- ..., шалгалтын комиссинуудай ...нь, мүн һунгалтань февраль- ...дэ хэгдэхэ. Тэрээнэй һүүлээр эд хэрэглэгшэдэй кооперациин республиканска, хизаарай болон областной съезднүүд болохо юм.

Потребобществонуудай участково суглаануудта, мүн пайщигуудай хамтын суглаанууд дээрэ болохо тоосоо, һунгалгын үедэ 1957 ондо хэгдэһэн хүдэлмэри тухай ажахын гол шухала асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэхэ, правлениинүүд, шалгалтын комиссинууд һунгагдаха юм

АССР-нүүдэй эд хэрэглэгшэдэй кооперациин найдалгатануудай V съезд Москвада июньдэ зарлагдаха.

(ТАСС).

КОЛХОЗ, СОВХОЗУУДАЙ МАЛШАД! ПАРТИ, ПРАВИТЕЛЬСТВЫНГАА ХАНДАЛГАДА ХАРЮУ БОЛГОН МАЛАЙНГАА ҮБЭЛЖЭЛГЫЕ ЭРХИМЭЭР ҮНГЭРГЭЖЭ, ШЭНЭ ТҮЛНҮҮДЭЭ БҮРИН БҮТЭНӨӨР ТЭНЖЭЭЕ

Н. Д. НЕКИПЕЛОВА

Залуу малшад

Һү, мяха, тоһоной хүн бүхэндэ хүртэсын талаар Америкын Холбоото Штадуудые ойрын жэлнүүдтэ хүсэхэ гэһэн бүгэдэарадай тэмсэлдэ Бичурын аймагай «Победа» колхозой малшад эдэбхитэйгээр оролсонхой. Ойрын хэдэхэн жэл соо малайнгаа ашаг шэмые хоёр—гурба дахин дээшэлүүлхын түлөө эндэхи малшад шангаар мүрысэнэ.

Колхозой залуу һаалишад, хонишод, ахайшад, шубуушад хододоол социалис мүрысөөнэй үүсхэлшэд байдаг юм. Илангаяа һүүлэй жэлнүүдтэ колхозой мал ажалда залуушуул олоороо ерээ. Колхозой малшадай дунда залуу гахайшан Наталья Дмитриевна Некипелова, залуу һаалишан Надежда Спиридоновна Фалилеева гэгшэд хүдэлмэридөө һайн амжалта туйлаа. Наталья Некипелова үнгэрэгшэ жэлдэ эхэ гахай бүриһөө 19 поршоонхо абажа түлжүүлээд, мүнөө жэлдэ 25-ые абахаб гэжэ үгэеэ үгөө. Надежда Фалилеева нёдондо үнеэн бүриһөө 1528 литр һү һаагаад, КПСС-эй ЦК-гэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Хандалгын харюуда мүнөө жэл үнеэн бүриһөө 2000 литр һү һааха социалис уялга абаба.

Т. Гармаевай фото.

Н. С. ФАЛИЛЕЕВА.

ҮНЕЭН БҮРИҺӨӨ 2400 КИЛОГРАММ ҺҮ ҺААХАБ

Манай һүнэй-товарна фермэ малай үбэлжэхэдэ таатай зохид Усть-Киран гэжэ һууриндa байрладаг.

Үнгэрэгшэ жэлдэ һаалишадай, мал адуулагшадай оролдолгын ашаар 1956 онойхитой сасуулхада һү һаалгамнай 190 процентээр дээшэлээ. Манай фермынхид үнеэн бүриһөө 2032 литр һү һаажа, абаһан уялгаяа үлүүлэн дүүргээ юм. Фермын түрүү һаалишад Галина Шульгина, Екатерина Колодина гэгшэд үнеэн бүриһөө 2077—2032 литр һү һаагаа.

Үнеэдэйнгээ харууһалга, эдеэлүүлгые эрид һайжаруулаабди. Илангаяа мал адуулагша нүхэр Дынжинов үнеэдые шадамар бэрхээр адуулжа, һү һаалгые дээшэлүүлхын тулада ехэхэн оролдолго гаргаһан байна. Мүн зундаа үнеэдтэ нэмэлтэ тэжээл болгожо концентрат, һайн шанартай ногоо сабшажа эдюулдэг һэмди. Үнеэдэй шэгнүүрые, хэды шэнээн һү үгэдэгыень хараадаа абажа, тэжээлэй тусхай рацион зохёогдоно. Һаамхай үнеэн бүридэ дунда зэргээр 4—4,5 тэжээлэй единицэ хүртэдэг юм.

Үбэлжэлгэдэ хаһа саг соогоо һайнаар бэлдээ һэмди. Үнеэдэй, тугалай байранууд заһагдажа дулаалагдаа. Ноябрь һарын эхеэр бүхы үнеэдээ уяада оруулжа эдеэлүүлээ һэмди. Мүнөө үнеэдтэ 3 килограмм үбһэн, 5 килограмм зелёнко, 25 килограмм силос, 10 килограмм буйлуулагдаһан һолоомо үгтэнэ. Мүн һаагдаһан литр һүн бүхэндэ 200 грамм концентрат үгтэдэг. Тэжээл буйлуулга оньһожоруулагданхай.

Үнеэд бүлеэн уһаар уһалагдана. Эдэ бүгэдын ашаар һү һаалга хараа байса дээшэлжэ байна.

Малшад, һаалишадай дунда социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Һаалишадай ажалай дүн үдэр бүри согсологдоно. Табан хоног үнгэрһэнэй һүүлдэ эдэ дүнгүүд зүбшэн хэлсэгдэжэ, бии байһан дутагдалнуудаа усадхаха хэмжээнүүд хараалатдадаг.

Фермын һаалишад үбэлэй сагта үдэрэй хахад пүүдһээ бага бэшэ һү һааха зорилготой ажаллана. Түрүү һаалишан Уладай Дынжинова даажа байһан 14 үнеэдэй тус бүриһөө үдэртөө 8—9 литр һү һаадаг боложо байна. Мүн олон һаалишад үнеэн бүриһөө 7—8 литр һү һаана.

Хүдөө ажахыгаа эрид хүгжөөжэ, 1958 ондо мал ажалай продуктнуудые бүри ехээр абадаг болохо, һү абалгаар байгша ондо США-е хүсэхэ тухай парти, правительствын энэ Хандалга соо хэлэгдэнэ бшуу. Тиимэһээ манай фермын һаалишад мүнөө жэлдэ үнеэн бүриһөө 2400 килограмм һү һааха уялгаяа заатагүй дүүргэхын түлөө бүри эршэмтэйгээр ажаллахаар зоригжонхой.

В. Черная, Кяхтын хониной совхозой нэгэдэхи фермые даагша.

Комсомолшуудай харюу

Үнэр баян Иволгын колхозуудаар ябахада, залуу хүбүүд, басагадай эршэтэ ажал үбэлдөөшье, зундаашье бусалжал байха. Мүнөө саһа ехэтэй, жабартай хүйтэн үбэлэй үдэрнүүдэй үнгэржэ байхадашье шударгы бэрхэ һаалишад, хүдэр шамбай трактористнар аймаг соогоо дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ оролсоод, шадал мэдүүлэн ажаллажа байнхай.

Колхозуудай һү һаалиин гүүртэнүүд дээрэ хүдэлмэрилдэг комсомол һаалишад СССР-эй Верховно Соведэй Хандалгые баяртайгаар һайшаагаад, шэнэ дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абана.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Н. Д. Шункова үнгэрһэн жэлдэ үнеэн бүриһөө 2000 литр һү һааха уялга абаһан аад, тэрэнээ амжалтатайгаар дүүргээ. Мүнөө жэл нүхэр Шункова үнеэн бүриһөө 2500 литр һү һаахын түлөө тэмсэжэ байна.

Үнеэ һаахадаа шадамар бэрхэ болоһон һаалишан Шунковагай жэшээгээр, сугтаа хүдэлдэг һаалишадынь М. Каратуева — 2400 литр, Илья Шунков—2250 литр һү үнеэн бүриһөө һаахабди гэжэ мэдүүлээд, хамсыгаа шамажа ороо.

Тиихэдэ «Авангард» колхозой һаалишан Юрий Бурков—2250 литр, XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой Алексей Патрахин—2300 литр һү үнеэн бүриһөө һаахабди гэжэ уялга абаа. Мүнөө тэдэнэр Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой залуу һаалишадтай мүрысэнэ.

Эршэ хүсэеэ нэгэдхэжэ, Эхэ орондоо һү, тоһо элбэг дэлбэгээр үгэхын түлөө тэмсэжэ байһан Иволгын залуу һаалишад, үбэлэй янгинама хүйтэндэшье, үдэртөө хахад пүүдһээ доошо бэшэ һү үнеэн бүриһөө һаана. Энэнь урма баяртайгаар угтаһан Хандалгадань комсомол- залуушуулай харюу болоно бшуу.

Н. Романов,
ВЛКСМ-эй Иволгын айкомой инструктор.

Шадамар бэрхэ һаалишан

Ахын аймагай «Коммунизм» колхозой һаалишан Сыпил Гармаева нютагай хайнаг үүлтэрэй үнеэдэй фермэ дээрэ хүдэлжэ эхилһээр 3 жэл болобо. Бага балшар наһанһаа хойшо малай хойноһоо ябажа, мал харууһалха, эдеэлүүлхэ нилээд дүй дүршэлтэй болонхой байһан юм. Тиибэшье үнеэ һааха дүй дүршэлөөр үшөөл багашаг байгаа. Энэ һаалишан ажалай түрүүшын бэрхэшээлнүүдые зоримгойгоор дабан гаража, үсэд нэтэрүүгээр ажаллаа.

—Ямаршье ажалда амжалта өөрөө ерэдэг бэшэ, харин тэрэниие ажалдаа үнэн зүрхэнһөө дурлажа, хүсэ шадалаа гамнангүйл хүдэлжэ туйлаха хэрэг ха юм,—гэжэ нүхэр Гармаева хөөрэдэг.

Нээрээшье, энэ һаалишан түрүүшын үдэрһөө һайн үрэ дүн туйлаа бэшэ юм. Имагтал үсэд нэтэрүүгээр, хүсэл оролдолгоо гаргажа ажаллахадаа, үдэрһөө үдэртэ, жэлһээ жэлдэ һү һаалгаяа дээшэлүүлһэн байна.

Үнгэрэгшэ ажахын жэлдэ һаалишан Гармаева үнеэн бүриһөө 550 литр һү һаагаа. Хада хангил газартай аймагай эрхэ байдалда хайнаг үүлтэрэй үнеэдһээ 500—600 литр һү һааха гээшэ тиимэшье бэлэн хэрэг бэшэ юм. Оройдоол хэдэхэн жэлэй саадатээ хайнаг үнеэдһээ иимэ ехэ һү һааха аргатай юм гэжэ эндэхид этигэдэггүй байгаа.

Һаалишан Сыпил Гармаева түрүүшын үдэрнүүдһээ эхилээд, зоотехническэ заабаринуудые наринаар сахин, түрүү дүй дүршэлэй туйлалтан у у д ы е ажалдаа нэбтэрүүлжэ, үнеэдэйнгээ харууһалга, эдеэлүүлгэ зүбөөр эмхидхэжэ ажаллаа һэн.

Энэ һаалишан үнеэдэйнгээ абари зангые һайса мэдэдэг, нэгэ хэмдэ эдеэлүүлдэг, һаадаг байха юм. Һаагдаһан һүнэйнь зэргээр үнеэдтээ тусхай рацион зохёожо, тэжээл үгэдэг болонхой.

—Мүнөө болохоёо байгаа СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтые ажалай бэлэгээр угтахын түлөө байгша ондо өөрынгөө хаража байһан хайнаг үнеэн бүриһөө 600 литр һү һаахаб, — гэжэ нүхэр Гармаева уялга абаа.

А. Галсанов.

Шэнэ уялга абаба

Сэлэнгын аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой түрүү хонишон нүхэр Цыренцу Эрдынеевагай отарынхид үнгэрэгшэ жэлдэ 100 эхэ хонин бүриһөө 110 хурьга абажа түлжүүлээ һэн.

Мүнөө хүдөө ажахыгаа эрид хүгжөөхэ тухай партн, правительствын Хандалгаар зоригжожо, энэ отарынхид байгша ондо зуун эхэ хонин бүриһөө 150 хурьга абажа түлжүүлхэ уялга абаа.

Эндэхи хонишод абаһан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө бүри эршэмтэйгээр ажаллажа байна.

Д. Цыдыпов.

ҮГЭДӨӨ ХҮРЭХЭНЬ ЛАБТАЙ

Парти, правительствынгаа Хандалгада харюу болгон, Мухаршэбэрэй аймагай «Коммунизм» колхозой нэгэдэхи фермын һаалишад һү һаалгаяа улам дээшэлүүлжэ байна. Энэ фермын һаалишад үнгэрэгшэ жэлдэ үнеэн бүриһөө 1431 литр һү һаагаа. Эндэхи түрүү һаалишад А. Федотова, М. Бельская гэгшэд үнеэн бүриһөө 1470—1540 литр һү һаажа, мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлбэ.

Шэнэ жэлэй эхинһээ хойшо үдэр бүри ехэ һүн һаагдана. Хэрбээ январиин эхеэр үдэртөө 320 литр һүн һаагдадаг һаа, мүнөө 530—540 литр һаагдадаг болоо. Һаалишан Анна Федотова даажа байһан 12 үнеэдэйнгээ тус бүриһөө үдэртөө 9—9 литр һү һаана. Мүн М. Федотова, М. Барышникова—7—8 литр һү һаадаг. Декабрь һарын дүнгөөр эндэхид түрүү һуури эзэлжэ, Гашейн МТС-эй дирекци ба партийна организациин дамжуулгын Улаан туг абаһан байха юм. Энэ фермын үнеэд һайн тэжээлдэ байлгагдажа харууһалагдадаг юм. Сүүдхэдээ 7 литр һү үгэдэг үнеэдтэ 1 килограмм концентрат үгтэдэг, гадна үнеэн бүридэ 8—10 килограмм силос, 5 килограмм буйлуулагдаһан һолоомо, 1 килограмм үбһэн эдюулэгдэнэ.

Һая колхозой комплексно нэгэдэхи бригадын бригадир Николай Попов фермэ дээрэ ерэжэ, партиин ЦК-гэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Хандалгатай һаалишадые танилсуулба.

—Хандалгада харюу болгон манай фермынхид шэнэ жэлдэ үнеэн бүриһөө 2100 литр һү һаахабди, абаһан уялгаяа уридшалан дүүргэхэбди,—гэжэ ахалагша һаалишан Анна Федотова мэдүүлбэ.

Манай корр.

Урма зориг нэмээнэ

Хони, малаар олон Зэдын аймагай Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхозой хонишод СССР-эй Верховно Соведэй Хандалгые ехээр һайшаагаад, дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаа. Артелиин эрхим хонишон Ринчин Цыреновэй даадаг хонишодой бригада үнгэрһэн жэлдэ 100 эхэ хонин бүриһөө 109 хурьга абажа, бүрин бүтэнөөр түлжүүлээ һэн. Мүнөө жэл тэдэ 160 хурьга абахаар шиидээ.

Мүнөө нүхэр Цыреновэй отарын хонид олоороо хурьгалжа эхилээ. Тиигэжэ 200 гаран хурьган абтаад, һайнаар түлжүүлэгдэжэ байна.

Колхозой дүршэлтэй хонишод: Сынга Надмитовай, Санжа Ринчиновэй, мүн Дашажап Идамжаповай хүтэлбэрилдэг отарынхид 100 эхэ хонин бүриһөө 150 хурьга абажа түлжүүлхэ юм.

Түрүү хонишодой отарануудта үбэлэй хурьгад олоор абтана. Хурьгалһан хонидые һайн үбһэ тэжээл дээрэ байлгана. Эртэ хурьгалһан зарим хонид үрэжүүлэгдэжэ эхилэнхэй.

С. Дугаров.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Үндэр ургасын түлөө манай тэмсэл

Манай МТС-эй механизаторнууд машинно-тракторна паркынгаа бүтээсые нилээд дээшэлүүлжэ байна. 1957 ондо тракторна хүдэлмэриингөө түсэб 107 процент дүүргээ. Мүн ороохо тарянай һайн ургаса абтаба. МТС-эймнай харьяата колхозуудта ороохо тарянай гектар бүриһөө дунда зэргээр 9,4 центнер, шэниисын гектар бүриһөө—10,4 центнер ургаса хуряагдаа.

Механизаторнууднай СССР-эй Верховно Соведэй Хандалгатай танилсаад, 1958 ондо бүри ехэ амжалта туйлаха гэжэ шиидээ һэн. Тарилга хэхэ машина зэмсэгүүд февралиин 23 болотор заһабарилагдажа дүүрэхэ юм. Мүнөө заһабарилгын хүдэлмэри түлэг дундаа ябажа байнхай. Үнгэрэгшэ жэлэй IV кварталай түсэбые трактор заһабарилгаар 122,7 процент дүүргээбди. Анзаһа, сеялкэнүүдые заһабарилга мүн лэ түсэбһөө үлүүлэн дүүргэгдэһэн байгаа. Мүнөө 31 трактор, 40 анзаһан, 56 сеялкэ, 35 культиватор, 11 комбайн заһабарилагдажа, бэлэн болонхой.

Заһабарилга түрүү (узловой) аргаар хэгдэнэ. Трактор машинануудаа саг болзор соонь, һайн шанартайгаар заһахын тулада МТС-эймнай партийна эхин организаци ехэхэн оролдолго гаргана. Узелнуудые даагшанараар дүршэл ехэтэй хүнүүд томилогдоо. Парторганизацимнай 39 коммунистын 14-ниинь заһабарилгада хабаадалсажа байна. Жэшээлхэдэ, коммунистнууд М. Кауров, Г. Тетерин, А. Некипелов, А. Паньков узелнуудай ажалые хүтэлбэрилдэг, узелнуудынь үдэрэйнгөө даабари 110—130 процент дүүргэдэг юм.

Механизаторнуудай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдана. Үглөөгүүр механизаторнуудай ажалдаа ерээд байхада, политинформаци үнгэргэгдэдэг. Техническэ асуудалаар коммунист А. Пересыпко, уласхоорондын, орон доторхи байдалай асуудалнуудаар парторганизациин бюрогой гэшүүд хөөрэлдөө, элидхэлнүүдые хэдэг.

Парторганизацимнай агитколлектив 14 агитаторһаа бүридэнэ. Тэдэнэй 6-ниинь коммунистнууд, 4-ниинь комсомолшууд. Агитаторнууд—коммунист Г. Тетерин, комсомолой гэшүүн И. Сидоров механизаторнуудай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри һайнаар ябуулна. Агитаторнуудай семинар һарадаа 1—2 дахин хэдэгбди. КПСС-эй ЦК-гэй декабрьска Пленумэй шиидхэбэринүүдые тайлбарилан ойлгуулха, СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалта хэхэ асуудалнуудаар семинар үнгэргэгдэжэ, агитаторнуудай урда тодорхой зорилго табигданхай.

«Механизатор» гэжэ барламал газетэ гарганабди. 6-дахи тракторна бригадын бригадир нүхэр Корытова хайшан гэжэ ажалаа ябуулдаг тухайдаа энэ газетын хуудаһанда бэшэһэн байгаа. Мүн дутуу дунданууд тухайгаа механизаторнууд бэшэдэг. Тиигэжэ ажал дээрэ элирүүлэгдэһэн дутагдалнууд саг соогоо усадхагдана. Һара соо 3 дахин ханын газетэ гарганабди. Газетын редколлегидэ коммунистнууд нүхэд Сапрыкин, Климентьев, Башинов, Сидоров гэгшэдородог. «Колючка» гэжэ шог үгэтэ газетэмнай ажалдаа ханамжагүй хүнүүдые шүүмжэлдэг юм. Заһабарилгын үедэ комбайнернууд нүхэд И. Полуянов, В. Дульяников ажалай журам эбдэһэн байгаа. Тэдэнэр шог газетэдэ гаргагдаа һэн. Тиигэжэ шүмжэлэлдэ ороһонойнгоо удаа ажалдаа тунайша муугаар хандахаяа болиһон байха юм.

Парторганизациин хүтэлбэреэр профсоюзна эхин организаци ажалаа һайжаруулжа байнхай. Механизаторнуудаа һайн байраар хангаха оролдолго гаргагдана. Тэдэнэй байдаг хамтын байра соо улаан булан эмхидхэгдээ. Механизаторнууд сүлөөтэй сагтаа радио шагнана, газетэ, журналнуудые абажа уншана, шатар, даам наадана. МТС-эймнай, клубта кино ходо харуулагдадаг. Дуу, хатар, хүгжэм, зүжэгэй кружок эмхидхэгдэнхэй. Энэ коллективые коммунист нүхэр Н. Тарыкин хүтэлбэрилнэ. Эдэнэй табиһан зүжэг наадануудые механизаторнууд, колхознигууд һонирхожо харадаг.

Социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэржэ байна. Бригада, узелнуудай хоорондо мүрысөөн эмхидхэгдээ. Тэрэнэй дүнгүүд ходо шалгагдажа байдаг.

Г. Непомнящих, Бичурын аймагай Бага-Куналейн МТС-эй партийна эхин организациин секретарь.

Пропагандистнуудай семинар

Партиин Кяхтын айком пропагандистнуудай семинар һаяхан үнгэргөө. «Коммунистическэ, хүдэлмэришэдэй партинуудай бата нэгэдэл» гэһэн темээр КПСС-эй айкомой секретарь нүхэр Нагаслаев, «Пропагандист хөөрэлдөө яажа үнгэргэхэб» гэһэн темээр пропагандист нүхэр П. Отчалко лекцинүүдые хээ. Мүн политическэ болон научна эрдэм дэлгэрүүлхэ обществын гэшүүн нүхэр Бордонов «Марксизм-ленинизм пролетариадай диктатура тухай», политическэ гэгээрэлэй кабинедые даагша нүхэр А. Ф. Гаськов «СССР-эй Верховно Соведэй IX сессиин дүнгүүд» тухай лекцинүүдые уншаба.

Семинарта хабаадагшад өөһэдынгөө дүй дүршэл тухай хөөрэлдөө.

А. Задорожный, КПСС-эй Кяхтын айкомой инструктор.

Малшад агитаторнуудые хүлеэһээр

СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтатай дашарамдуулан ойлгууламжын хүдэлмэри хаа хаанагүй бүри үргэнөөр ябуулагдажа эхилбэ.

Гэхэ зуура Хэжэнгын аймагай «Эрдэм» колхозой малшадай дунда һунгалтада зорюулагдаһан хүдэлмэри ябуулагданагүй. Зарим малшад һаалишад хэзээ, ямар һунгалтын болохоо байһые мэдэнэгүй.

Энэ үбэлжэлгын үедэ малшадай дунда нэгэшье лекци элидхэл болоогүй, кино харуулагдадаггүй байна. Колхозой парторганизациин секретарь Н. Дондокова гүүртэ, отарануудаар ябажа, энэ хүдэлмэриие шалгадаггүй, малшадтай ярилдадаггүй байһаар.

Малшад мүнөө агитатор, лекторнуудые хүлеэһээр.

Д. Доржиев.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ҺУНГАЛТАДА ЭРХИМЭЭР БЭЛЭДХЭЕ

Улан-Удын «Кооператор-комсомолец» гэжэ олзоборилгын артелиин хүдэлмэришэдэй дунда СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтын хүндэлэлдэ социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэржэ, артелиин түрүү гэшүүд ажалай эрхим амжалтануудые туйлана. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (Зүүн гарһаа) бүд нэхэгшэ Мария Коробенко оверлочница Анна Алтанаева хоёр ажаллажа байна. Эдэнэр халаан бүриингөө даалгабариие 130—200 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

А. **Мантаевай** фото.

Хэзээ нээгдэхэ агитпункт гээшэб?

СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтын болохо үдэр ойртожо байна. Мүнөө Мухаршэбэрэй аймагта һунгуулиин 24 участок эмхидхэгдээ. Һунгуулиин Участково комиссинуудта эрхим хүнүүд дэбжүүлэгдэжэ эхилэнхэй.

Һунгалтада бэлэдхэлэй хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха хэрэгтэ нютаг нютагуудтахи агитпунктнуудта ехэ уялга даалгагдана. Суулга тосхондо эмхидхэгдэһэн агитпункт энэ уялгаяа һайнаар дүүргэжэ эхилээ. Һунгагшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулха 28 агитатор томилогдоод, айлнуудые хубаарилжа абанхай, һунгуулиин Дүримтэй танилсуулжа байна. Агитпунктнь үдэшын 7-һоо 10 час болотор ажалладаг юм.

Агитпунктмнай ажаллаһаар недели шахуу боложо байна. Агитаторнуудай семинар үнгэргөөбди. Үдэшэндөө агитпунктын байшан соо һунгагшад олоороо сугларжа, газетэ, журналнуудые уншадаг, һунгуулиин Дүримтэй танилсажа байдаг,—гэжэ агитпунктые даагша нүхэр Алексей Артамонович Шагаев хөөрэнэ.

Гэбэшье, аймаг соохи зарим агитпунктнууд хүдэлмэрээ ябуулжа эхилээдүй байһаар. Жэшээлхэдэ, Мухаршэбэр тосхондо арадай сүүдэй һунгалтын үдэрһөө хойшо ямаршье хүдэлмэри ябуулагданагүй. Агитаторнууд томилогдожо, участогуудынь тусхайлан даалгагдаадүй. Мухаршэбэрэй дунда һургуулиин директор нүхэр Евгений Ергельников агитпунктые даагшаар баталагдаһан байгаа. Энээн тухайнь нүхэр Ергельниковтэ дуулгагдаагүй байба. Хэзээ энэ агитпункт ажалаа ябуулжа эхилхэ юм, гэжэ асуугдана.

Мүнөө хаа хаанагүй агитпунктнууд байгуулагдажа, һунгагшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдаха ёһотой. Тиин гэһэй Суулгын агитпунктһаа бэшэ ондоо алишье агитпунктда хүдэлмэри ябуулнагүй шахуу. Энээн тушаа шухала хэмжээ абахаар болоо.

Т. Гармаев.

Һунгагшадай уулзалга

Октябрьска районой хүдэлмэришэд, албахаагшад ажалайнгаа һүүлээр «Луч» кинотеатр соохи агитпунктда олоороо сугларанхай. 1954 ондо СССР-эй Верховно Соведэй депутат боложо һунгагдаһан, ПВЗ-гэй хүдэлмэришэн Евгений Григорьевич Курочкинтай уулзахаяа тэдэнэр ерэһэн байнад.

Үндэршэг аад, харабтар шарайтай хүн уданшьегүй зал соо орожо ерэбэ. «Евгений Григорьевичнай ерэбэ» гэлдэн, үбгэн залуугүй тэрэ хүндэ дүтэлхэ гэжэ оролдоно.

СССР-эй Верховно Соведэй депутат нүхэр Курочкин өөрынгөө хэһэн хүдэлмэри тухайда һунгагшадтаа дэлгэрэнгыгээр тоосон, хөөрэжэ үгэбэ. Мүн республикынгаа туйлаһан амжалтанууд, ажал хүдэлмэридэхи дутуу дунданууд тухайда хэлээ.

1954 онһоо хойшо депутадай нэрэ дээрэ һунгагшадай зүгһөө 500 гаран бэшэг, гүйлтанууд ороһон байна. «Һунгагшадай олонхинь байрын асуудалаар намда хандаһан байгаа, тэдэнэй зариманиинь мүнөө байратай болоо. Мүн бусад олон гүйлтануудшье хүсэндөө хүргэгдөө» гэжэ депутат нүхэр Курочкин мэдээсэбэ.

Элидхэлэй һүүлээр Октябрьска районой һунгагшад депутадһаа элдэб асуудал һураһан байна. Магазинуудай, илангаяа наймаалагшадай хүдэлмэридэхи дутуу дунданууд тухай, юумэнэй сэн заримдаа буруугаар тоосожо абадаг тухай, мүн бусадшье асуудалнууд табигдажа, депутат нүхэр Курочкин тодорхой харюу үгөө.

Һунгагшадай депутадтаяа уулзалга һайнаар эмхидхэхын тула эндэхи агитпункт (даагшань нүхэр А. Н. Загузина) ехэхэн бэлэдхэл хэһэн байна. Агитпункт соонь арюун сэбэр, элдэб фотомонтажууд, плакат, лозунгнууд үлгөөтэй. «Советскэ Армиин 40 жэл» гэһэн гаршагтай фотомонтажай дэргэдэ залуу һунгагшад олоороо сугларанхай, ехэ һонирхолтойгоор хөөрэлдэнэ. Агитпункт соонь ном, газетэ, журналнуудые уншаха аятай зохид столнууд жэрытэр табигданхай. Һунгагшад ажалайнгаа һүүлээр ерэжэ шатар, даам, доминогоор наададаг байха юм.

Эндэхи агитколлектив 68 агитатортай.—Манай агитаторнууд һунгалтын лэ болоходо бэшэ, харин саг үргэлжэ ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулжа байдаг. Һаяшаг арадай сүүдые һунгаһанһаа хойшо асуудал ба харюугай вечернүүд, лекци, элидхэлнүүд хэды дахин эмхидхэгдээ. Һунгуулиин дүн гаргажа агитаторнуудтаа дуулгаад, СССР-эй Верховно Соведэй һунгуулида бэлдэхэ түсэб табижа, зүбшэн хэлсэһэн байнабди. Мүнөө бэлэдхэлэй хүдэлмэриин түлэг дундаа ябажа байхада, манай агитпунктые даалсадаг «Главлессбыдэй» Бурят-Монголдохи управлениин, «Санэпидемстанциин» агитаторнууд һайнаар хүдэлмэрилнэ,—гэжэ нүхэр Загузина хөөрэнэ.

Нээрээшье, энэ агитпункт һунгагшадай списогүүдые табижа дүүргэһэн, агитаторнуудтаа семинарнуудаар дамжуулан заабари, даабаринуудые үгэһэн байна. Эдэбхитэй, дүй дүршэлтэй агитатор В. С. Иванов 4 коллективтэ иимэ семинарнуудые үнгэргөө.

Болохоёо байгаа һунгалтые һайн бэлэдхэлтэйгээр угтахын тула оролдожо байһан агитпунктын хүдэлмэришэд, агитаторнуудай үүсхэлээр олон һунгагшад депутадтаяа уулзаа, «Одо мүшэндэ ошохо зам» гэжэ гоё һайхан научно кино хараад, гэр гэртээ тараба.

М. Гончиков, Б. Гомбоев.

Эрхим нүхэдөө һунгуулиин комиссида дэбжүүлнэ

Республикын городууд, аймагуудаар СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтада бэлэдхэл үдэр ерэхэ бүри үргэдэнэ. Хаа хаанагүй һунгуулиин участогууд байгуулагдажа байна. Колхоз, МТС, тосхон һуурин газарнуудаар олониитын организацинуудай, ажалшадай обществонуудай, хүдэлмэришэд, колхознигуудай суглаанууд боложо, һунгуулиин Участково комиссинуудта ороho кандидадууд дэбжүүлэгдэнэ.

Түнхэн. Аймаг доторнь һунгуулиин 21 участок байгуулагдаа. «Аршан» курортын хүдэлмэрилэгшэдэй хамтын суглаан боложо, һунгуулиин Участково комиссида врач **Ольга Николаевна Бурушкина,** гаражые даагша **Борис Саржаевич Галсанов** гэгшэд дэбжүүлэгдэбэ.

XVII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд комплексно бригадын бригадир **Николай Пурбуевич Леонтьевые** һунгуулиин Голубойн Участково комиссида оруулхаар һанамжалаа.

Тарбагатай. Хамтадаа 17 участок эмхидхэгдээд, һунгуулиин участково комиссинуудта кандидадууд дэбжүүлэгдэжэ эхилбэ.

Сталинай нэрэмжэтэ колхозойхид һунгуулиин Десятниковско участково комиссида ветеринарна фельдшер **З. Л. Степановай,** колхозой гэшүүн **П. И. Зуевагай** кандидатурые нэрлээ. Һунгуулиин Бурнашёвско участогай комиссида эндэхи эхин һургуулиие даагша **Валентина Спиридоновна Верхатурова,** колхозник **Фокей Яковлевич Дорофеев** дэбжүүлэгдээ.

В. Иванова.

Улаан Армиин байгуулагдаһан тухай, мүн Коммунистическэ партиин хүтэлбэри доро тэрэнэй туйлаһан алдарта илалтанууд тухай хөөрэһэн олон документнүүд, искусствын зохёолнууд Советскэ Армиин централна музей соо суглуулагданхай.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: музейн Тугуудай зал соо.

ТАСС-эй фотохронико.

Иимээр хандажа болохогүй

Культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэриие харалга

Кяхтын аймагай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд мяха, тоһо, һүнэй хүн бүхэндэ хүртэсын талаар США-е ойрын жэлнүүдтэ хүсэхын тулада шармайн оролдожо байна. Энэ үедэ малшад, механизаторнуудай культурна эрилтые хүсэд бүрин хангаха гээшэ соёл гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй шухала зорилго болоно.

Гэхэ зуура, хүдөөгэй, колхозууд болон МТС-эй дэргэдэхи зарим клубууд, библиотекэнүүд муугаар хүдэлнэ. Энэ талаарнь Погранична МТС-эй библиотекын хүдэлмэриие хаража үзэе. Тус библиотекэдэ 3400 хэһэг элдэб ном бии юм. Эндэһээ 200 гаран хүн ном абажа уншадаг. Гурбан хүнһөө бүридүүлэгдэжэ, клубай совет эмхидхэгдэнхэй. Теэд, соведэйнь гэшүүд ямаршье хүдэлмэри хэнэгүй. МТС-эй библиотекэ үдэшын 6 часһаа 10 час хүрэтэр хүдэлхэ ёһотой аад, халтад гэхэдээл хаалтатай байхаяа һанадаг.

—Манай библиотекэ 2—3 часай туршада хүдэлөөд хаагдашадаг заншалтай,—гэжэ эндэхи механизаторнууд мэдүүлнэ.

Тиигэжэ хэлсэдэгынь тон зүб. Жэшээлэн хэлэбэл, январиин 14-дэ библиотекые даагша нүхэр Стрекаловская 9 час болоогүй байхада библиотекээ суургадаад, гэртээ харишаһан байгаа. Юундэ эртэ гэртээ бусаабта гэжэ асуухада, «библиотекэ муугаар түлигдэнэ, тиимэһээ хүдэлхын аргагүй хүйтэн» гэжэ нүхэр Стрекаловская харюусана. МТС-эй хүдэлмэришэдэй комитет, тэрэнэй түрүүлэгшэ нүхэр В. А. Ким библиотекын хүдэлмэриие һайжаруулха хэмжээ абанагүй.

Аймагай Культурын байшангайхид (даагшань нүхэр В. Ладыженский) 1957 оной турша соо Калининай, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозуудта 21 концерт эмхидхэһэн байна. Энэнь үшөөл үсөөн гэжэ һанагдана. Хэрбээ колхозуудай, Погранична МТС-эй хүтэлбэрилэгшэдэй зүгһөө Культурын байшангай хүдэлмэрилэгшэдтэ, машина үгэдэг һаань, үшөөшье олон концерт харуулагдажа болохо байгаа. Культурын байшангай хүдэлмэрилэгшэд шэнэ жэлдэ түрүүшынхеэ ёлкын бал маскарад эмхидхээ. Энэнь тон һайшаалтай. Дуу, хүгжэм, хатарай кружогто Калининай нэрэмжэтэ колхозой, Погранична МТС-эй комсомолшууд, залуушуул хабаадана-гүй.

Кяхтын Адагтахи Культурын байшан гол түлэб кино, хатар эмхидхээд ажалаа хизаарлана. Эндэ ажалшадта зорюулһан лекци үсөөн уншагдана, аман үгын журнал гаргагданагүй. Аймгүйсэдкомой культурын таһаг аймагай Культурын байшанда тодорхой туһаламжа үзүүлхэ ёһотой.

Калининай нэрэмжэтэ колхозой, Харанхын комплексно бригадада нэгэ тулюурхан клуб бии юм. Теэд, клубые даагша нүхэр Яковлева кино табихада клубаа нээжэ үгөөд, ондоо юушье хэнэгүй.

Калининай нэрэмжэтэ колхозой хүтэлбэрилэгшэдтэ аймгүйсэдком шанга эрилтэ табинагүй. Кяхтын Адагай сомоной Совет (түрүүлэгшэнь нүхэр Янчук) колхознигуудай, албахаагшадай, механизаторнуудай культурна эрилтэ хангаха хэрэгтэ анхаралаа багаар хандуулна.

Кяхтын аймагай олохон колхозууд фермэнүүдэйнгээ дэргэдэ культбаза эмхидхээгүй байһаар. Культбаза эмхидхэлгээр кяхтынхид өөһэдынгөө хүршэнэрһөө—Кударын аймагай колхозуудһаа жэшээ абамаар. Юуб гэхэдэ, хоёр аймаг хоорондоо мүрысэдэг бшуу.

СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтын үдэр улам бүри ойртожол байна. Тиимэһээ клубууд, библиотекэнүүд ажалаа һайжаруулжа, политическэ хүдэлмэриин бодото гуламта болохо ёһотой.

Д. Болхоев, манай корр.

ТҮРЭЛ
ОРОН ДОТОРН

ИЛ-18 самолё
Москва бусаж
ерээ

Кавказай хадануудай б
Хара далайн эрье шадар у
саг соо туршагдажа байһ
ИЛ-18 гэжэ пассажирска
молёт январиин 24-дэ Мо
бусажа ерээ.

Туршагша-лётчик, хоёр д
Советскэ Союзай Герой б
һон Владимир Коккинаки
лөөнэй 11 час 02 мину
Адлерай аэродром дээр
энэ самолёдоор ниидэбэ. Т
хэдээ 7400 метр үндэртэ ча
туршада 600 километрһээ ү
түргэнөөр ябаа. Самолёдой
заа тээнь 35 градус хү
байгаа.

Москва хүрэтэр ИЛ-18
молёт үүлэн дээгүүр нии
Тиигээд үүлэнһээ гаража,
метр үндэртэ ябахадаа М
вада дүтэлжэ бууһан ба
Адлерһаа Москва хүрэтэр
мые энэ самолёт 2 час 24
нутын туршада гаталаа.

ТАСС-эй тусхай к
В. Дмитрие

РСФСР-эй Уранзураашадай союзай оргкомитедэй пленум

Москвагай, Ленинграда
мүн Российска Федера
хизаар, область болон а
номно республикануудай
гаран уранзураашад СССР
Уранзураашадай союзай
комитедэй болон РСФСР
уранһайханай фондын нэг
мэл пленумдэ январиин 2
сугларба. 1959 оной эс
«Советская Россия» гэжэ уран-
һайханай ехэ выставкэ нээгдэ-
хэ юм. Энээндэ бэлэдхэхэ х
жээнүүдые тус пленум хар
лаа.

Мүн 1958 ондо хэхэ хүд
мэриин түсэб пленум батал

(ТАСС)

Советскэ Армиин, Далайн-Сэрэгэй Флод 40 жэлэй ойдо зорюулагдаһан кинофестиваль

«Советскэ Арми Эхэ
нойнгоо түлөө тулалдаану
та» гэһэн кинофестиваль М
Фрунзын нэрэмжэтэ Сове
Армиин түбэй байшан эм
хэбэ. Граждан дайнай
Улаан Армиин гаргаһан э
ридэ мүнхэ илалтануудые
руулһан «Чапаев», «Ко
ский» болон «Волочае
үдэрнүүд» гэһэн кинофи
нүүд харуулагдаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: малолитражна автомобильнуудые бүтээдэг Москвагай за- «Москвич» автомобиль бүтээгдээд, тушаагдахаяа байна.

ТАСС-эй фотохронико.

...иитынгээ зөөрийе галай ...юулһаа наринаар сахия

...тосхонуудай үдэр ерэхэ ...лбосон түхэлтэй боложо, ...уд, совхозуудай улам бэхи- ...айһан мүнөө үедэ ниитын ...нюдэнэй сэсэгы мэтээр ...н хамгаалха гээшэ угаа шу- ...йна.

...эуура, манай республикын ...колхозууд, МТС болон сов- ...гэр байрануудые галай ...а хамгаалха зэр зэмсэгүү- ...мор, зарим ушарта үгы ...ье байдаг.

...гын, Баргажанай, Сэлэн- ...рини, мүн бусадшье айма- ...гал, түймэр унтараалгын са- ...(депонууд) үгы байна. Жэ- ...Хэжэнгын аймагта (аймгүй- ...й түрүүлэгшэ нүхэр Балда- ...түймэр саралгын нэгэшье ...ригдаагүй байһаар. Барга- ...аймагай 10 тосхондо түймэр ...н депонууд үшөө баригдаа- ...йна. Баригдаһан сарайнуу- ...лад, мастерскойнууд болгог- ...Сэлэнгын аймагай орой- ...рбахан колхоздо сарайнууд ...а.

...рахын зөөреэр абтажа кол- ...а дамжуулан үгтэһэн түймэр ...хэрэгсэл, түхеэрэлгэнүүд ...ашина, мотопомп, уһа хая- ...сос гэхэ мэтэ) сарайнуудай ...агүйһөө боложо, һандаран ...а байна. Хэжэнгын аймагай ...ай нэрэмжэтэ, «Коммунизм», ...а» колхозуудта бии байһан ...сараха хэрэгсэлнүүд хайша ...р хадагалагдана. Хорийн, ...анай, мүн бусадшье айма- ...имэрхүү байдалтай.

...тосхонуудта түймэр унтараалгын сарайнуудые барихаар хараалагдаһаар мүнгэн зөөри жэл бүри ашаглагданагүй. Хүдөө нютагуудтахи олохон тосхоной дэргэдэ сөөрэмүүд тогтоогдоогүй байһаар. Колхоз, совхозуудтахи бензовозуудай нилээд олонхинь түймэр унтарааха тухай түхеэрэлгэгүй байна.

Колхоз, совхозуудтахи промышленностиин предприятинуудтахи түймэр саралгын дружинанууд үшөөл эмхи гуримгүй байһаар.

Ямаршье бэлэдхэлгүй байһанай шалтагаанаар хүдөө нютагуудтахи гэр байранууд галай аюулһаа түргөөр шатажа, колхоз, совхозуудта ехэ гарза хохидол ушаруулагдадаг байна.

Галай аюулһаа 1956 ондо республика дотор 2 миллион гаран түхэригэй, 1957 ондо 1 миллионһоо дээшэ түхэригэй гарза хохидол ушаруулагдаа. Электростанцинууд, гаражууд болон малай байранууд, клуб, библиотекэнүүд галай аюулда илангаяа ехээр дайрагдана.

Олохон аймгүйсэдком галай аюулһаа һэргылхэ түсэб мүнөөшье болотор зохёогоогүй байһаар. Зарим предприятинуудай, МТС-үүд, совхозууд болон колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд энэ асуудалда мүн лэ харюусалгагүйгөөр хандана.

Аймгүйсэдкомууд, колхоз, совхозууд, мүн лэ бусадшье организацинууд галай аюулһаа һэргылхэ асуудалнуудые зүбөөр шиидхэжэ, һаяын 2—3 жэлэй турша соо зохихо түхеэрэлгэ, сарайнуудые бариха тушаа түсэб зохёолынь һайн байгаа.

М. Михайлов.

Уран зохёолой БУЛАН

Дулма ДОНДОКОВА

Бэшэгхэн

Сэнтэйхэн үнэтэйхэн,
Сэдьхэлдэм аятайхан,
Сэнхирхэн тэбхэрхэн
Шиниимни бэшэгхэн.
Дулаахан урихан
Домогхон бэшэгхэн.
Зүрхэндэм хайратайхан
Зүүдэндэм байратайхан,
Зурагархан тэбхэрхэн
Зулагыхан бэшэгхэн.
Ошотойхон согтойхон
Онсохон бэшэгхэн.
Амарагхам гунигтайхан,
Асуултай, болилтойхон.
Альгандам батахан
Амаршалһан бэшэгхэн.
Имагтал инагхан
Иимэхэн бэшэгхэн.
Эжэлсэм дуратайхан,
Этигэнэб гэлтэйхэн.
Эльгэндэм дүтэхэн
Эбэртэм бэшэгхэн.
Галтайхан дүлэтэйхэн,
Гансахан бэшэгхэн.

ДУУН

Хадынгаа оройгоор
бургажал байна,
Хагсууржал болохын
тэмдэгынь гү.
Харюухан бэшэгээ
эльгэжэл байна,
Ханилжал болохын
тэмдэгынь гү,
Уулынгаа оройгоор
бургажал байна,
Ольбонхон болохын
тэмдэгынь гү,
Угтуулан бэшэгээ
бэшэжэл байна,
Ушаржал болохын
тэмдэгынь гү.
Хүбшынгөө оройгоор
бургажал байна,
Хүйтэржэл болохын
тэмдэгынь гү.
Хүүнээрээ бэшэгээ
эльгэжэл байна,
Хүлеэгыш гэһэнэй
тэмдэгынь гү.
Добынгоо оройгоор
бургажал байна,
Дуһалхан бороогой
тэмдэгынь гү.
Дуугаараа бэшэгээ
бэшэжэл байна,
Дуратайб гэһэнэй
тэмдэгынь гү.

АРАДАЙ ДУУНУУД

Халуун элшэтэй нарамнай
Хадын саанаһаа мандажал байна,
Коммунис сэсэн партимнай
Хамтын жаргалда мандажал байна.

Улаан шарахан нарамнай
Уулын саанаһаа мандажал байна,
Оюун мэргэн партимнай
Олоной дунда мандажа байна.

* * *

Аадархан бороогоор алдаршанхай
Агалаг һайхан Үльдэргэ лэ,
Ажалай амжалтаар суурхашанхай
Артель манай «Коммунизм» лэ.

Хурахан бороогоор алдаршанхай
Холбоохон манай Үльдэргэ лэ,
Хүсэтэ ажалаараа суурхашанхай
«Коммунизм» манай колхоз лэ.

Б. Ябжанов бэшэжэ абаба.

Мэлс САМБУЕВ

Хоёр шүлэг

Үглөөгүүр

Мүнгэн һара һэмээхэн маряаһаар
далдароод,
Мүшэд огторгойдо миһэлзэ
миһэлзэһээр унтарна.
Үүрэй толон тэнгэриин хормойе
шэмэглээд,
Үлгэн дэлхэй нойрһоо һэреэд
һуняана.
Үнеэшэд сүлөөгүй һүтэй үнеэдээ
һаажа,
Үүрһэн турьялдаһан манаанай
морид харагдана
Айлай утаан аажамаар өөдөө
бурьяжа,
Ажалай үглөө сэдьхэлдэм дулаахан
үзэгдэнэ...

Үбэл

Уужам таламнай үглөөниинь эртээр
уняартаад,
Уула хадашье арайхан зурыжа
харагдана.
Бургааһанай мүшэр саһан гоёлтоор
бамбайгаад,
Бүхэ нойроор байгаали
нойрсоһондол үзэгдэнэ.
Урда зүгһөө шэмэрүүн хүйтөөр
үлеэгээд,
Адуушан хүбүүнэй хасарынь жабар
хайрана,
Эшэгы саһа туруугаараа морид
этэрээд,
Элбэг шэмэтэ хагда бэдэрэн эдинэ...

Алексей БАДАЕВ

1. Дуран гээшэ гү?

Зүрхэмни, ши,
яахадаа гэнтэ түшэгэнэбэш,
Зэргэлээд бидэнтэй
сэбэрхэн басаганай һуушахадань?

Угаа сошоһондол,
иитэрээ юундэ мэгдэбэш,
Урин дулааханаар
юушьеб даа асуухадань?

Эреэхэн кофтотой,
үбдэгсөө харахан гээгэтэй
Энээхэн басагантай
танилшье юрэдөө бэшэбди.
Танилшье бэшэ һаа,
үглөөгүүр бүри тэрээнтэй
Театрын баруугаар
хойшоо Ленинскээр гэшхэгшэбди,

«Сэсэгмаа» зүжэгэй
үзэгдэлнүүд үнгэрнэ һубарилдаад.
Сэхыень хэлэхэдэ,
харанабди хажуушаа һэмээхэн.
Хүдэлнэшьегүй басаган,
зүжэгтэ сэдьхэлээ буляагдаад,
Хөөрхэн гээшэнь,
һалбаржа ябаа сэсэгхэн.

Харюу бидэндэ
үдэшэһүүб гэхэнь тон хүндэ.
Хайшаа орошооб
бэлдэһэн үгэнүүднай барандаа.
Халаглаһаар үлэшөөбди,
зүжэгэй һүүлээр үүдэндэ.
Хэлыш зүрхэмни:
дуран гээшэ гү, али юум даа?

2. ХЭНИИНЬ ХЭНДЭЭ ЗАХИРНА ХАБ?

(Шог дуун)

Албаяа дүүргээд таряа хуряалгада
Амгалан ажаллана шадамараар,
Шэнэхэн комбайнаараа шэниисын
дунда
Шэнхинүүлнэ үглөөнэй наранаар.

Сэрэгэйнгээ гурим Амгалан
мартаагүй
Сержант ябаһан сагуудаа.
Захиралтын шэрүүндэ, гуримда
таараагүй
Залхуушаг туһалагшань ядалдаа.

Туһалагша хүбүүн бригадирта
хандаба:
«Табиит ондоо комбайнда».
Тосхондоо суутай зугааша Хандама
Томилогдобо тэрэнэй орондо.

Уданшьегүй Амгалан басаганай
мэдэлдэ
Удаанаар абташаба хэбэртэй.
«Хэниинь хэндээ захирна хаб?—
гэлдэн
Хүнүүд эмнисэлдэнэ хүхюутэй.

М. Горькиин нэрэмжэтэ Москвагай Уранһайханай академическэ театр «Үбэлэй онтохон» гэжэ В. Шекспирэй шэнэ зүжэг табяа: СССР-эй арадай артист М. Н. Кедров энэ зүжэгые табяа: Режиссерынь—РСФСР-эй габьяата артист А. М. Карев, уранзураашань—искусствын габьяата ажал-ябуулагша В. Ф. Рындин гэгшэд.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: зүжэгһөө нэгэ үзэгдэл харуулагдана. ТАСС-эй фотохронико.

Цыден-Жап ЖИМБИЕВ

ТАРМУУР

(Үхибүүдтэ зорюулагдаба)

Үхибүүд-һурагшад бултаараа
Үнэтэ мэргэжэл олодог—
Уралалгын урогто классаараа
Ёһото дархашуул болодог.

Табхар хатанхай хуһые
Тайражa, харуулдан, зохёоно,
Тармуурай ёдогор шүдые
Таарууxан нүхэн соонь хононо.

Барагаар тэдэнээ эшэлээд,
Байхадань, юрэдөө, һайшаахаар...
Багашууд бүтээһэн юумэеэ
Бултыень колхоздо тушаагаа.

Дарханай бригадир бэеэрээ
Тэдэнэй ажалынь сэгнэбэ.
Толгойгоо дохисгоон энеэгээд,
Тобтойгоор иигэжэ хэлэбэ:

«Хододоо бэрхые һуража,
Хүнүүдтэ туһатай ябагты,
Хэшэгтэ эрдэмэй ургаса
Хоггүйгөөр тармажа абагты!»

* * *

Хүдөөгэй нютагы дунгинуулан,
Холые зориһон харгыгаар
Хүбшэргэ-рельсые ханхинуулан,
Хүсэтэ поезднууд зурыгаа.

Эдэнэй жолоошод хүхюунүүд
Эршэтэй урагшаа дабшанхай.
Эдирхэг мүнөөнэй баатарнууд
Иимэнүүд хүлэгы унанхай.

Тэдэ—баялиг зөөримнай
Түрэл Бурядта бүтэдэг.
Тиимэһээ дарханхан соломнай
Дэлхэйе дүүрэһэниинь элитэ.

Зэгбэ ГОМБОЖАБАЙ

ҮБЭЛ ЕРЭЭ НЮТАГТАМ

(ЭТЮД)

Арбагар саһан аргаахан хашаранги
Агаарта аһалдан абаахай шэнги
Эрьелдэн газарта унажа ядан,
Эреэн хүшэгэ урдуурни татана.

Бамбайн няалдана шэнэхэн саһан
Бадмайн шаргада, гэдэргэнь
татан.
Модошод ойдо тэбдэнэ яаралтай,
Мориной туруун туюутаад
хальтархай.

Сабшалан нуга саб сагаахан,
Сагдуул бургааһад баһашье
һажааһан,
Харахада ялалзаад, тойроод һонор,
Хамар руу сорьёно хүйтэн агаар.

Хон жэн байһан Харгаатын ойдо
Холтоһо мэрэнэ шандаган тэндэ,
Нойрсон амарһан тайгые
сошоожо,
Нохойн хусахада шандаган
зугадашана.

Хүдэһэн дэгэл, хонин малгай
Хүдөө нютагтам үхибүүд үмэдөө,
Шуурга һалхита шэрүүн үбэлнай
Шалхагархан хасарнуудыень.
улайтар үндөө.

ОЧЕРК

Хонишоной бүлэ

I.

...жэлэй гарахын урдахана һэн. ...аймагай центр хонишодой суглаан... ...жо ерээд, һүни орой ма... ...гэртээ хүргүүлбэ: Колхо... ...тр тосхонһоо зүүлжээ га... ...сасуу аяар холо электрын ...улагашалдан харагдаадхина. Энэ ...оодо Хоройн отарын галнууд гээ... ...адаа дүтэлхэ бүреэ Жалсабай юун... ...жэлүүдгүй ярадаһаниинь хүрэнэ. ...мгүй һалхитай һүни тохёолдожо, ...талын харгы хүр саһанда дараг... ...й, машинань ябад гээд лэ хүртэ ...һанажа, нэгэ жэгдэ түргөөр яба... ...бэртай.

...һээр ябатарынь отарын галнууд ...тэлһөөр, уданшьегүй жолоошон хү... ...шинаяа шэнээр баригдаһан ута са... ...шан гэрэй баруун үүдэн тушаа ...йлгажархиба. Жалсаб машинаһаа ...гэртээ орожо үрьдэсгүй ябажа, ...байра тээһээ гэшхэлжэ ябаһан ...харамсаараа, «иимэ орой Цырем... ...үндэ ябаа гээшэб. Хурьгад адха... ...гэжэ һанаахалаараа:

...амһаа хойшо хэды хурьган га... ...гэжэ һураадхина.

...э тугаарай дүрбэн хонин хурьга... ...хи хара тархитай зуһагнай хурь... ...сбэд, хүхүүлхэгүйдэнь абхуулжа ...ерэбэб,—гээд Цыремжэдэй хэлэ... ...ад хүхүүлээ гү?—гэжэ Жалсаб ...эр асууба.

...хүүлангүй хаана ошохо һам. За... ...н аад, тиигээ гүбдаа. Дабһатай ...уһаар хурьгыень аршажархиһа... ...а тэрэнээ энхэржэ, долёон байна ...д Цыремжэд халаадайнгаа хамсын ...лажа, машинын паарай гэрэлдэ ...э час хараад:

...һэн орой болошооб. Таанад эртэ ...хэлэһэн аад, ятараа оройтообта, ...нь:

...углаанай һүүлээр һонин кино хаража оройтообди,—гэжэ жолоошо ород хүбүүниинь сэбэр буряадаар торьдиһогүй хэлээд.

Жалсабтанай «орожо сайлаад ябыш» гэһээр байтар машинадаа һуужа:

— Зай, Жалсабтан баяртай. Гаталһан харгынгаа хүртэ дахин дарагдаагүйдэ ябахамни. Баһал яаранаб...,—гээд торон тогтонгүй һөөргөө табилуулшаба.

Орой болоһон байбашье, Жалсабаа хүлеэжэ гэртэхиниинь унтаагүй байба. Ажалша шударгы Цыремжэдынь хирэ хирэ болоод лэ хурьгалха хонидоо эрьежэ; ходо газаа ябаһан байгаа. Тиихэдэ наһа наһалһандаа гараа хабсаржа, хэзээдэшье миин һуудаггүй заншалтай, хүбүү бэриингээ ажалда аха аргаараа; хаба шадалаараа туһалжа ябадаг эхэ, эсэгэнь «хүйтэнэй сагта Хэжэнгэ холохон даа. Хүбүүмнай дааража ерэхэ байха» гэлдэжэ галаа манажа, гэрээ дулаахан, эдеэгээ халуухан байлгаба. Харин баабаймни заатагүй «амтатай юумэ» асарха гэжэ эжэлүүдгүй хүлеэжэ үнжэһэн табатайхан басаганиинь унташанхай байба...:

Жалсаб гэртэхиндээ хонишодой суглаанда дуулаһан һониноо бултыень хөөрэжэ оробо.

— Хүршэ Хориимнай аймагай хонишод ехэл удхашанартай хэрэг үүсхээ байна даа, Манай аймагай хонишод 100 эхэ хонин бүриһөө 140 хурьга абажа түлжүүлхэ уялга абаа,—гээд Жалсабайнгаа хөөрэхэдэ, ехэл ханалгатай шагнажа һууһан Жамбал үбгэн:

— Манай колхоз тиихэдэ хэдые абаха уялга абаа бэлэй?—гээд асууна.

— Хэрбээ энэ жэлдэ 100 эхэ хонин бүриһөө 93 хурьга абаһан һаа, мүнөө 151 хурьга абажа түлжүүлхэ, хонин бүриһөө 3,3 килограмм нооһо хайшалха уялга абанхай. Энээн тухайгаа түрүүлэгшэ Дондок Дашиевичнай бодожо хэлээ,—гээд, Жалсаб Худан, Чесанын олон хонишодой суглаанда үгэ хэлэһэн, уялгаяа дуулгаһан тухай хөөрэбэ. Тиигээд эсэгынгээ «ши үгэ хэлээгүй гүш?» гэжэ асуухаа һанаһые таажа:

— Дондок Дашиевич манайхинай 100 эхэ хонин бүриһөө 180 хурьга абажа түлжүүлхэ уялга абаһаниие, энэ жэлдэ олон хони эхирлүүлһэн тухайгаа хөөрэжэ үгөө, —гэбэ.

— Тэрэ Хоринтнай хонишод зүб лэ хэрэг үүсхээ даа. Дэмжэнгүй яаха гээшэб, гээд Жамбал үбгэн Жалсаб үшөө юу хөөрэгшэ ааб гэһэндэл амыень гэтэн һууна.

Суглаанда хабаадаһан түрүү хонишодто аймгүйсэдкомой, партиин айкомой зүгһөө Хүндэлэлэй грамотануудые, үнэтэ бэлэгүүдые барюулһаниинь, мүн баһа шэнэ жэлээр амаршалжа, үхибүүдтэ зорюулан гарай бэлэгүүдые хубааһаниинь хөөрөөд:

— Битнай грамота, гарай часы шагналтай ерээб, гэхэдэнь хоёр хүгшэд ехэ хүхижэ:

— Түрүү зоной тоодо ороо хадаа болоо гүбди даа,—гэжэ хүбүүгээ магтан һууха-даа, арбан хоёр-гурбан жэлэй саана хоёр ехэ хүбүүнэйнгээ Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнһаа бусаагүйдэ ехээр уйдажа, «одхон Жалсабнай хэзээ өөдөө боложо, үтэлһэн маанадаа ургэхэб даа» гэжэ хөөрэлдэдэгөө һанахадаа, эжэлүүдгүй уяран һуугаад һэн.

Нилээд удаан «тараа-баратараа» хөөрэлдэжэ, Жалсабай хонидоо эрьежэ ерэхээ Цыремжэдтээ гарахадань, бордоһолон байһан зайгуул һалхин замхажа, саһа бордоһон шэдэлхээ болинхой, аали нам болоод байба. Алишье зүгһөө одо мүшэдөөрөө эмиилсэн байһан огторгой талмагар дүүрэн жарайтай һарынгаа туяада сыдыжэ, уужам болошонхой, таруугаар табижархиһан сагаа мүнгэн тоборюулгатай хүхэ торгон дээбэри шэнгеэр тэдэндэ үзэгдэжэ байба.

— Ягаа зохид һүни гээшэб,—гээд Цыремжэдэйнгээ хэлэхэдэ:

— Аргагүй,—гэжэ зүбшөөгөөд, Жалсаб —Цыремжэдни, абаһан уялгаяа дүүргэжэ шадаха гээшэ гүбди?—гэжэ асууна. Цыремжэд түр зуура шэмээгүй ябатараа:

— Шадалаараал оролдохолди даа..,— гэжэ харюусаба.

II.

— Мүнөө ажал хэхэдэ урматай болоо гээшэ даа. Урдань бидэнэр үдэрые дүүрэн эсэтэрээ ажаллаад, үдэшэнь эһэ тортогтой уйтан харанхы гэр соогоо пеэшэнгүй түхэреэн тулга тойрожо, галай гэрэлээр гэрэл хэжэ һуугша бэлээбди;—гэжэ Жалсабай эсэгэ Жамбал үбгэн хөөрэнэ.—Эгээл тиимэ сагта маанадай эдир наһан үнгэрһэн юм.

Боро хүтэл дабажа, буусаһаа холо ошоогүй, наһаараа малша ябаһан энэ үбгэнэй хөөрэхэнь гайхалтай сэсэн даа. Үнэхөөрөө урдань үгытэй малша зоной байдал бурхэг һүнидэл харанхы барга, хүндэ хүшэр байгаа. Тэрэ үеынгөө байдалые мүнөө сагай сэлмэг нарата үдэртэл сэбэр һайхан, сэнгүү байдалтай жэшэжэ хөөрэхэдэнь ямар һонин байна хаб.

Хэрбээ Хэжэнгэ нютагта ябаад, Жамбал үбгэнэй Жалсаб хүбүүнэйдэ ороо хадатнай сэдьхэлдэ зохид, урин зулгы хүндэлөөшэ заншалтай айлайхи байха. Үдэрэйхиһөө илгадгүй үдэшэндөө электрын гэрэлтэй гэр соонь, һайхан хушалга нэмэргэтэй ялагар гоё шэрээнүүд, өөдолой, һүнэй машина, самовар, буфет байха. Урда ханадаа голлуулан табиһан комод дээрэнь патефон, радиоприемник тодхоотой. Ажалһаа сүлөө сагтаа приёмнигоо табижа, холо ойрын һонининие алгадгүй шагнажа байхаһаа гадна, залуу айлайхи элдэб газетэ, журнал захижа уншадаг юм.

Хонишон Жалсабай үрэжэлтэ ажалайнгаа урманда Москва город айлшаар ошожо, Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэ хаража, ерэһыень таахаар байна.

— Мүнөө жэл хонёо олоор хэнзэлүүлжэ, уялгаяа дүүргээ һаа, хойто зундаа хоюулаа Москва ошожо ерэхээр хөөрэлдэдэгбди,—гэжэ Цыремжэт хэлэнэ.

Жалсаб залуушье һаа, колхозойнгоо хонин ажалда олохон жэл хүдэлмэрилжэ, мэргэжэл шадабаритай болонхой, нютагайнгаа зондо «малша угтай, бэрхэ хонишон» гэлсүүлдэг юм.

Үнгэрэгшэ жэлые Жалсабтан урагшатайгаар үнгэргэжэ, 370 эхэ хонинһоо 386 хурьга абаа, мүн нооһо хайшалха түсэб холо үлүүлэн дүүргээ һэн.

Мүнөө Жалсабтан хонидойнгоо тоо толгойе эрид олошоруулхын тула Хориин хонишодой үнэтэ үүсхэлые халуунаар дэмжээ. Мүнөө жэл хонидоо олоор хэнзэлүүлжэ, 100 эхэ хонин бүриһөө 180 хурьга абажа түлжүүлхэ, хонин бүриһөө үнгэрэгшэ жэлэйхиһээ 500 граммаар ехэ нооһо хайшалха уялга абанхай.

III.

Январь һара гаража янгинама хүйтэнэй үе оронхой. Урданайхиһаа үлэмжэ хүйтэн жабартай нэгэтэ үглөөгүүр һэн.

Энгельсын нэрэмжэтэ колхозой центрһээ зүүлжээ гараад, хүйтэн хүндые урууд һан харгыгаар Доодо Хоройн отарада дүтэлэн ошоходо хотоной нохойнууд хусалдаһаар хүдөөгэй зоние угтана. Эндэ Жалсабтанһаа гадна Түшэнэй Түдэбтэнэй, Намжилай Нимын даадаг эхэ хонидой отаранууд үбэлжэжэ байна.

Маанадай ерэхэдэ хонишод ажалдаа байба. Отара бүхэнэй байрын газаа обоо һүри үбһэн, зелёнко, һолоомо шэрэгдэнхэй харагдана. Хонид хорой хуһамагууд соогуур тала газарай һайхан үбһэ, зелёнко эдижэ байхань харагдана. Отарануудай байраһаа тээ хойнохоно худаг дээрэ баригдаһан бишыхан гэрэй хана нүхэлжэ гаргаһан соргоор уһан шожогоножо, уһа булэһэн моторойн абяан таһалгаряагүй түшэгэнэнэ.

Жалсабтан мүнөө түл абалгада һайнаар бэлэдхэнхэй. Дэлгэнһэн хонидоо бэлшээридэ гаргангүй газаа барижа; һайнаар эдеэлүүлнэ. Тиимэһээ хурьгадынь эхэ соогоо һайса бэежэжэ гарадаг, эхэншье һүтэй байдаг гээшэ. Хурьгалһан хонидоо бэеынь һайса сулажатар эдеэлүүлдэг, хурьгалһанайнь удаа 15—20 хоногойнь туршада дахин үрэжүүлнэ. Мүнөө Жалсабай отарада зуу шахуу хурьган абтаад, дүшэ гаран хонин үрэжүүлэгдээд байна. Хонидоо олоор хэнзэлүүлхын тула Жалсабтан бүшмэг удхэн нарин нооһотой алтайн үүлтэрэй дурбэн һайн хуса шахана. Эдэ хусануудтаа мүнөө түс бүридэнь нэгэ килограмм концентрат, 400 грамм үбһэ, 300 грамм зелёнко, 1 килограмм һолоомо, 2 килограмм силос, 2 литр машинын һү үгэнэ. Мүн ороонойнь үедэ үдэртөө хоёр үндэгэ эдюулнэ. Эдэ бүгэдэнь тэжээлэй 3 единицһээ бага бэшэ болоно ха юм.

Тиихэдэ үрэжүүлэгдэхэ хонидоо мүн лэ түсхай рационоор эдеэлүүлнэ. Үрэжүүлгэеэ үдэшэ, үглөө хоёр хэдэг.

Мүнөө Жалсабтанай ажалда үшөө харюусалгатай, сүлөөгүй үе оронхой. Бүхэли үдэр газаа ябаад, һүниндөө хурьгалха хонидоо ээлжээгээрээ эрьежэ хононо.

Заримдаа олоороо хурьгалха үедэнь хонидойнгоо байрада үдэшэ ороод, үглөөгүүр гараха саг тохёолдодог.—Теэд энэшье энэ: хурьган бүрин бүтэн лэ абтаа һаа.., —гэжэ эдэ хонишод хөөрэлдэнэ.

Эгээл иигэжэ Хэжэнгын түрүү хонишон Жалсабай бүлэ колхозойнгоо баялиг хонин һүрэгые олошоруулхын түлөө тэмсэнэ.

Ц. ДАНДАРОВ.

ҮХИБҮҮДЭЙ АМАРАЛТЫН ТАҺАЛГА

Хонхо жэнгиржэ, һүүлшын урок дүүрээ гэһэн дохёо үгэбэ. Һурагшад ном һудараа суглуулжа, сүүмхэдтээ хээд, гэр тээшээ харайлдана. Аба, эжынь амтатай эдеэ табяад, хүлеэжэ байхал. Харин зарим үхибүүдэй гэртэхин үдэрынь ажалладаг. Тэдэ үхибүүд яаха гээшэб? Тиимэ үхибүүд гэртээ ерэжэ, халта хүлтэ эдеэлээд, наадахаа гаража ябашадаг. Заримдаа тэдэнэр гэрэйнгээ даабари мартажархидаг. Иигэжэ бүхэли үдэр эсэтэрээ наадаһан үхибүүд даабаряа хүсэд дүүргэнгүй һургуулидаа ошодог байна.

Улан-Удэ станциин зарим хүдэлмэрилэгшэдэй үхибүүд урдань иимэрхүү байгаа. Мүнөө түмэрзамайхидай клубта һурагшадай амарха тусхай таһалга нээгдэжэ, үхибүүд урогойнгоо һүүлээр тэндэ ошодог болонхой. Тэдэнэр столоводо ошожо амтатай хоол эдеэд, һүүлээрнь амаржа наададаг, тиигээд ондоо таһалгада орожо гэрэйнгээ даабари дүүргэдэг байха юм. Хүмүүжүүлэгшэ Татьяна Устинова һурагшадай дундуур ябажа, хэн ямараар даабаряа дүүргэнэб гээд хинан шалгадаг. Даабаряа дүүргэһэн үхибүүд ажалай дүүрэтэр эндээ наадажа байгаад, гэртээ харидаг юм.

Үхибүүдэй амаралтын таһалга Улан-Удын түмэр замай узелай клубай дэргэдэ 1957 оной март һара соо эмхидхэгдээ һэн. Тэндэ 70-аад үхибүүд ябадаг.

И. Воробьев.

3000 түхэригэй шан үгтэбэ

Зэдын аймагай «Эрдэм» колхозой малшад малай тоо толгойе олошоруулха үнгэрэгшэ жэлэйнгээ түсэбые үлүүлэн дүүргэһэн юм. Тиимэһээ хониной, эбэртэ бодо малай отаранууд, гүүртэнүүдтэ ажаллажа, һайн дүн туйлаһан колхознигууд нэмэлтэ түлбэридэ, мүнгэн шанда хүртэлсэһэн байна.

Түрүү хонишод С. Тогочеев, С. Бальжиев гэгшэдэй бүлэнэр хонидой тоо толгойе олошоруулһанайнгаа, хонидһоо ехэ нооһо хайшалһанайнгаа түлөө 6—7 хони нэмэлтэ түлбэри болгон, 3000—3000 түхэриг мүнгэн шанда хүртэлсэһэн байха юм. Тэрэшэлэн хонишод Б-Н. Цыденов, Ц. Аюшеев, Ш. Арьяев, С. Гомбоева 3—5 хони абаа.

Эбэртэ бодо малай гүүртын түрүү малшад Г. Николаев, Ж. Бадмаев, 1-дэхи комплексно бригадын түрүү һаалишан Ц-Д. Ванданова 1—1 буруу нэмэлтэ түлбэри болгон абаа. Иимэ малшад колхоз соо олон.

Д. Доржиев.

Хүдөөгэй библиотекэ

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой дэргэдэхи хүдөөгэй библиотекэдэ ажалайнгаа һүүлээр сугларагшад һонин ном, газетэнүүдые уншана, шатар, даам наадана. Нэгэ зариманиинь һүүлшын һониниие радиоприёмнигоор шагнана. Уужам һаруул таһагай тэг дундахи стол дээрэ газетэ, журналнууд табяатай. Баруун хойто буланда номой выставкэ харагдана. Столой хоёр талаар жэрылдэн һуугшадай олонхинь үдэшэ бүри эндэ ерэжэ, мэргэжэлээ дээшэлүүлнэ. Тракторна бригадын бригадир Норбо Цыбиков үдэшэ бүри эндэ ерэжэ, техническэ ном, журналнуудые уншадат, мэргэжэлээ дээшэлүүлдэг болонхой.

Сэлэнгэ. **Б. Дашиев.**

1956—1957 онуудай һуралсалай жэлдэ Зэдын аймагай Петропавловка дунда һургуули дүүргэһэн 20 гаран һурагшад парти, правительствын уряалаар аймагайнгаа Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо хүдэлмэрилхөө ошоһон юм: Мүнөө тэдэнэй олонхинь мал ажал дээрээ хүдэлмэрилжэ, яһала дүй дүршэлтэй болоо. Зааханһаа хойшо оньһото машинада дурладаг, зариманиинь мүнөө шофёрой курса дүүргээд жолоодогшод болонхой.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: залуу жолоодогшод Василий Шишмарев, Михаил Перетолчин, Дари Очирова, Геннадий Брыль гэгшэд байна.

Е. Ринчиновагай фото.

Культурын байшангайхидай оролдосо

Цагаан-Усанай МТС-эй дэргэдэхи Культурын байшан һайнаар түхеэрэгдэнхэй. Энэ байшан аймаг дотороо барагаар хүдэлмэрилдэг.

Хүдэлмэриингөө сагай һүүлээр механизаторнууд Культурынгаа байшанда ерэжэ, кино, концерт харадаг, лекци дууладаг, биллиард, шатар, даам наададаг, хатар, танца эмхидхэдэг юм. Гадна, мянга гаран номтой библиотекэ тэндэ бии.

Эндэхи залуушуул-механизаторнууд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, албахаагшад, багшанар өөһэдынгөө хүсөөр уранһайханай самодеятельностиин концертнүүдые эмхидхэжэ, хирэ хирэ болоод лэ наада харуулдаг байна. Тиихэдэ МТС-эйнгээ харьяата колхозуудта гаража, уранһайханай элдэб номер колхознигуудта харуулдаг байха юм.

Жэшээнь, Агууехэ Октябриин революциин 40 жэлэй ойн һайндэрнүүдтэ самодеятельностьдэ хабаадагшад Культурынгаа байшанда наада табихаһаа гадна, мүн «Коммунизм» колхозойнгоо клуб ошожо, хүршэ колхознигуудтаа концерт харуулһан байгаа. Тэрэшэлэн шэнэ жэлэй урда тээхэнэ тэдэнэр «Октябрь», Дзержинскиин нэрэмжэтэ колхозуудта ошожо, Цагаан-Усан, Ёнхор, Боцо тосхонуудай ажалшадай культурна эрилтые хангаһан байха юм. КПСС-эй Зэдын айкомой пропаганда, агитациин таһагые даагша нүхэр Лумбунов тэдэнэртэй хамта ябалсажа, «Зургаадахи табанжэлдэ Бурят-Монголой республикадахи үйлэдбэриин хүсэнэй хүгжэлтэ» гэһэн лекци уншаһан байна.

Культурын байшанда шэнэ жэлэй ёлко эмхидхэгдэжэ, самодеятельностиин коллектив тэндэ наада табяа.

Культурын байшангай дэргэдэ хореографическа, танцын, мүн бусад кружогууд хүдэлмэрилдэг байха юм. Мүн тэндэ струнна оркестр үнихэнэй эмхидхэгдэнхэй. Гэбэшье, үшөөл хангалтагүйгөөр хүдэлнэ.

МТС-эй комсомолшууд уранһайханай самодеятельностиин хүдэлмэриие һайжаруулжа, ниитын харалгада бэлэдхэхэ тухай өөһэдынгөө суглаан дээрэ хэлсэһэн байна.

Н. Цыбенов.

Натуралистын ажаглалта

Нэгэтэ Маарагтада хадын боорёор ябажа ябатараа шулуунай дунда нэгэ юумэнэй харлахые харажархёод ошон гэһээм, томо гэгшын сагаан толгойтой бүргэд хэбтэбэ. Нэгэ нюдэеэ байд гээд лэ сабшана, нүгөөдэнь аняатай. Намайе хараад, ниидэхые хүсэн, даляа хэды һэбибэшье, дэгдэжэ өөдөө шадаагүй. «Энэшни даляа ехэшэгээр лэ гэмтээгээ байна»,— гэжэ бодоод саашаа ябахаяа байтараа хабсагайн үнсэгтэ гэтэжэ һууһан гурбан томо бүргэдые адаглажархибаб. Эгээл энэ үедэ нэгэ харахан нохой харгы руу гүйжэ ябаба. Тэдэ бүргэд нохойе харамсаараа дээгүүрнь элижэ 'шүүд-шүүд лэ тоншохоор забдабад. Харин би буугүй байһандаа түргэхэн хадын саана ороо һэм. Мүнөө һанахадам даляа гэмтээһэн бүргэдөө хани нүхэдынь аюулһаа хамгаалан, үндэр хабсагайда гараад, хаража һууһан байгаа.

Б. Цырендылыков.

ХИЛЫН СААНАҺАА

Индонезиин президент Бирма ерээ

РАНГУН, январиин 24. (ТАСС). Индонезиин Республикын президент Сукарно январиин 24-дэ Рангүн айлшаар ерээ.

Бирмын Союзай президент У Вин Маунг, Бирмын премьер-министр У Ну, дипломатическа түлөөлэлгэнүүдэй толгойлогшонор болон тусхай тушаалтай бусад хүнүүд Рангүнай аэродром дээрэ Сукарные угтаа.

Уласхоорондын түмэр замай лининүүдтэ

Иран болбол түмэр замаар Советскэ Союзтай сэхэ холбогдоһон 13-дахи гүрэн болобо. Энээн тухай хэлсээн һаяхан 2 ороной түлөөлэгшэдэй хоорондо Москвада хэгдээ. Москва—Ереван гэжэ түргэн поездоор, мүн саашадаа хилэ дээрэ байдаг Джульфа станци дээгүүр июниин 1-һээ эхилэн, унталгын вагон Тебриз хүрэтэр сэхэ ошодог болохонь.

Бүри 4 жэлэй урда тээ Москва Пекин хоёрой хоорондо буунгүйгөөр ябажа байха зам нээгдэһэн байна. 9 мянга гаран километр утатай энэ замыень курьерскэ поезд 8 сүүдхэһээ бага саг соо ябажа гарана. Энэ хадаа уласхоорондын эгээл ута түмэр зам юм. Үргэлжэ металлаар хэгдэһэн вагонуудтай поезднууд энэ замаар ябадаг. Поезд бүхэндэ вагон-ресторан, радиоузел бии. Мүн элдэб городуудаар хөөрэлдэхэ телефон тодхогдонхой.

Москва—Пекин поезддо эрхим һайн түмэрзамшад хүдэлмэрилдэг. Тэдэнэр хитад хэлэ яһала һайнаар мэдэдэг, тиихэдэ Хитадай Арадай Республикын түмэр замда хэрэглэгдэдэг дохёо тэмдэгүүдые болон поездын ябаха бусад дүримүүдые һайн мэдэдэг байха юм.

Тэрэшэлэн Москва Берлин хоёрой хоорондо түргэн поезднууд саг үргэлжэ ябажа байдаг. Буунгүйгөөр сэхэ ошохо унталгын вагонууд мүнөө Советскэ Союзһаа Австри, Болгари, Венгри, Корейн Арадай-Демократическа Республика, Монголой Арадай Республика, Польша, Румыни, Финлянди, Чехословаки, Югослави ошодог, мүн тэндэһээ һөөргөө бусадаг юм.

Зунай гуримай оруулагдахада, уласхоорондын лининүүдтэ поезднууд улам түргөөр ябадаг болохо.

(ТАСС).

Голландиин предприятинуудай эзэдэй буруушаалтые Индонезиин правительство тообогүй

ДЖАКАРТА, январиин 25. (ТАСС). Голландиин 94 компаниин эзэд буруушаалта бэшэжэ, Индонезиин президент Сукарно болон премьер-министр Джуандада эльгээһэн байгаа. Энээнииень Индонезиин правительство тоожо абаагүй. Индонезидэ предприятитай эдэ компанинууд Голландиин предприятинуудые Индонезиин правительствын мэдэлдээ абажа байһыень буруушаажа, энэ ябадалаа болюулагты гэһэн эрилтэ табиһан байна.

Индонезиин правительствода бэшэ, харин өөрынгөө правительствода Голландиин предприятинуудай эзэд буруушаалта бэшэхэ ёһотой. Юундэб гэхэдэ, Баруун Ирианиие Голландиин правительство Индонезидэ үгэхэ дурагүй байгаа юм. Тиимэһээнь лэ Индонезиин правительство тэдэнэй предприятинуудые хинамжадаа абажа эхилээ гэжэ информациин министр Судибьо мэдүүлбэ.

Хитадай Арадай Республика. Нарин приборнуудые бүтээдэг Шанх[ай] ... 1953 ондо баригдаһан юм. Мүнөө энэ предприяти айхабтар һайн шан[г] ... тическа приборнуудые, тэрэ тоодо микроскоп болон бусад зэр зэмсэг олоо[р] ... болонхой.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: заводой цех соо. ТАСС-эй фотохро[нико].

Макс Рейман үгэ хэлэбэ

БЕРЛИН, январиин 25. (ТАСС). КПГ-эй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь Макс Рейман «Дейчер Фрейхейтсзендер» гэжэ радиогоор январиин 24-нэй үдэшэлэн үгэ хэлэбэ гэжэ АДН агентство мэдээсэнэ.

Атомна буу зэбсэгһээ сүлөө газар Европодо байгуулха хэрэгтэ Германиин 2 гүрэнэй хабаадаха тушаа асуудалаар бүхы арадай дунда асуулта үнгэргэхэ тухай ГДР-эй премьер-министр О. Гротеволиин дурадхалые дэмжэнэб гээд М. Рейман компартиин зүгһөө мэдүүлээ.

Макс Рейман Баруун Германиин бундестагта боложо байһан гадаадын политическэ асуудалнуудай зүбшэн хэлсэлгэдэ тогтожо хэлэбэ. Аденауэрые дэмжэгшэд уласхоорондын түгшүүрилтэ шанга байдалые һулаАруулхын тулада абтахаар хэмжээ бүхэндэ һаалта хэхэ зорилготой, тиигээд Баруун Г[ерманиие] атомна буу зэбсэг[эй] гол газар болгохые ... жэ байһаниинь энэ зүбшэ[лгэ]һээ харагдаа гэжэ Макс ... онсолон тэмдэглэбэ. Хүйтэн ... политикые үргэлжэлүүлхэ, ... буу зэбсэгээр занаха, Герма[ни]... гэдүүлхэгүй гэһэн зорилго ... рэй тала баригшад урдаа т...

Атомна буу зэбсэгһээ сү[лөө] ... Европодо байгуулхын түлөө ... гэжэ Германиин компарти ... на. Энэ дурадхалай ёһоор ... хэгдээ һаа, эб найрамдал б... хэ хэрэгтэ туһа нэмэри бо... Тиимэһээ хүдэлмэришэн ... нэгэдэлэй түлөө бүри ... тэмсэхыень Германиин ко[мпартиин] ... бүхы гэшүүдые М. Рейман ...

Венесуэлэдэхи байдал

НЬЮ-ЙОРК, январиин 25. (ТАСС). Орон дотороо ёһотойл демократическа байдал тогтоохын түлөө Венесуэлын арад зон тэмсэлээ үргэлжэлүүлһээр гэжэ Каракасһаа абтаһан мэдээсэлнүүд соо хэлэгдэнэ. Оло мянган зоной митингнүүд Каракаста болобо. Тэрээн дээрэ «Патриотическа хунтын» түлөөлэгшэд үгэ хэлэжэ, нэгэдэлээ һуларуулхагүй, орон дотор бүрин эрхэ сүлөөтэй болохын түлөө тэмсэхэ, мүн тон ойрын болзорто национальна конгресстэ ёһотойл демократическа һунгалта хүүлхэ, ороной президентые һунгаха гэжэ уряална. «Нью-Йорк таймс» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, «Патриотическа хунтада» дүрбэн партиин түлөөлэгшэд ороно: «Республиканско-демократический союз», Коммунистическэ парти, «Демократическое действие» гэжэ партиин зүүнэй үзэл баримталагшад болон «Копей» гэжэ социал-христианска партиин түлөөлэгшэд.

Орон дотор демократическа хубилалтануудые хүүлхэгүй гэжэ сэрэгэй хунта оролдоно. Теэд арад зоной тэмсэлынь айхабтар үргэн далайсатай боложо, энэ хунта хүн зоной зарим эрилтэнүүдые хангаха баатай болоо. Хименестэй суг хамта ажаллаһан полковнигууд Р. Касанов болон Ирвильяте гэгшэдые сэрэгэй хунта өөрынгөө составһаа гаргаа. Мүн нюуса полици тараагдажа, городой бүхы полици армиин частьнуудаар һэлгүүлэгдэбэ гэжэ соносхогдоһон байна. Гэбэшье, энэ хэмжээн арад зоной тон шан... һэнэй һүүлээр лэ абтаа ю[м]... рынь Каракаста байдаг ... байшангые арад зон х... тэндэ байһан мянга шаху ... циинхидта добтолхомнай ... дүүлһэн байгаа.

Правительствода эсэргүү[цэһэн] ниитын забастовкын болоһо[н] ... хүдэлмэришэдэй, албахаа[гшадай] ... абаха байһан салингы[е] ... лэхэбди, мүн Хименеста[й] ... таа эдэбхитэйгээр аж[аллаһан] ... хүнүүдые правительствын ... нуудһаа намнахабди гэж[э] ... гэй хунта үгэеэ үгөө. ... арад зониие намдуулха ... сэрэгэй хунта политическ[э] ... түлөө түрмэдэ хаагдаһан ... бүгэдыень сүлөөлхэ, алу... сүүдлэхэ гэжэ соносхоо.

Гэхэтэй хамта, нигэжэ ар[ад] ... элдэб эрилтые дүүргэхэ ... үгэжэ байгаашье, бодото ... рэгэй хунта арад зоной ... ла эрилтэ—орон дотор ... тическа эрилтые дүүргэхэгүйһөө ... арад зоной хүдэлөө дара... бэлэдхэжэ байна. ... толгойлогшо Ларрасаба[л] ... дые гаргаха тэс... гаргаа. Демонстрантнууд ... бастовко хэгшэдэй урдаһ... гэйхид буу зэбсэг хэрэгл[эжэ] ... гэй хунта засаг гарт[аа] ... һаанһ хойшо 160 хүн алуу...

Алжирта тулалдаан[ууд] болоһоор

ПАРИЖ, январиин 25. ... Франциин сэрэг болон Алж[ирай] ... ционально-сүлөөрэлгын ар[миин] ... рядуудай хоорондо Гюзль ... нютагһаа баруун урдуур ... 24-дэ хатуу шанга тулалд[аан] ... гэжэ хэблэл мэдээсэнэ. Ху... зарһаа абтаһан мэдээсэлэй ... жирай буһалгаашад 56 ху[н] ... лаа. Тиихэдэ францууд ... алуулһан, 27 хүнөө 'шарх... байна. Мүн Тизи-Узу гэжэ ... зүүн урдуур оршодог нюта[гта] ... ехэ зэбсэгтэ тулалдаан бол[оходо] ... дэ Алжирай 9 хүн ами һа[лаа] ... Франциин сэрэгшэд хэдэ ... лааб гэжэ мэдээсэгдэнэ.

США-да сэрэгэй ... бутаран унаба

НЬЮ-ЙОРК, январиин ... (ТАСС). Аламеда гэжэ ... рэгэй базада байхаяа ... рикын сэрэгэй гидросамол[ёт] ... луун дамба мүргөө, бута... бэ гэжэ Ассошиэйтед Пре[сс] ... ствын корреспондент мэдэ...

Редакторай О. ГОМБ...

МАРТАГДАҺАН ЗҮЙЛНҮҮД ТУХАЙ

1. ШАБАР АМҺАРТАНУУД БҮТЭЭГДЭНЭГҮЙ

Галдагдамал шабараар хэгдэһэн амһарта арбан хоёр—гурба мянган жэлэй урда бии байгаа. Харин мүнөө, хоридохи зүүнжэлдэ РСФСР-эй худалдаа наймаанай зарим эмхи зургаанууд иимэ амһарта аяар Украинаһаа, Казахстанһаа асарһан ушар үзэгдэдэг. Энэнь гайхалтай!

Манай Бурят-Монголдошье һайн шанартай шабар элбэг ха юм. Баргажандахи Алгын үнгэтэ шабарай, Бабушкин город шадарай уурхайнууд промышленна удхашанартай. Тэндэ 5 метр шахуу зузаан шабар бии. Энэ шабараар амһарта хэхэдэ таарамжатай гэжэ тухайлагданхай.

Кяхтын адагта ойрошог, тайга соо ямаршье халууе тэсэхээр шабар урдань абтажа, Улан-Удэ, Кяхта, Хитад эльгээгдэдэг байгаа. Тэрэ шабараар элдэб хэрэгсэлнүүд хэгдэдэг һэн. Мүн Яруунын аймагай Үхэр Нуурай шабараар элдэб нарин хэрэгсэлнүүд бүтээгдэдэг байһан юм. «Аршан» курортын дэргэдэхи шабараар хэгдэһэн юумэн эбдэрсэгүй гэжэ тоологдодог.

Шабараар хирпиисэһээ ондоо юуншье хэгдэнэгүй. Прибайкальска аймагай «Лесохимик» артельдэ нэгэ үбгэжөөл шабар горшоогуудые хэдэг байһанаа пенсидэ гаранхай. Мүнөө горшоогуудыншье хэгдэхээ болишоо.

2. ОЛООР ХУДАЛДАДАГ БОЛЫТ!

Республикын уран дархан Цыретор Доржиевич Намжилоной мастерской соо һаяхан оробоб. Алта, мүнгэн дээгүүр һиилэжэ, һонирхолтой юумэ хэдэг байна даа. Гоё һайхан модоор бүтээгдэһэн хусын бишыхан дүрсые бормашинаар мүлижэ, заһана хэбэртэй. Бурят зоной эдеэлдэг амһартануудые уранһайханай музейн захилаар энэ дархан бүтээжэ байнхай. Сибириин персик гэжэ модоной үндэһөөр бурядууд урдань гааһа, бусад жэжэ зүйлнүүдые хэдэг байгаа. Энэ модоор хэгдэһэн зүйлнүүд халахадаа бүри һайхан—улаабтар үнгэтэй болодог. Томо амһартанууд—хүнэг, домбо гэхэ мэтэ хасуурийн, нарһанай үндэһөөр бүтээгдэдэг юм.

Манай эндэхи ой соо иимэ зүйлнүүдые хэхээр модод олон. Уляангирай ногоон, хара хүхэ үнгэтэй үндэһэн, кизилэй ногоохон үндэһэн гэхэ мэтээр гоёолтонуудые хэбэл зохистой.

Зарим дархашуул уляаһаар юумэнэй дүрсэнүүдые уралан һиилэдэг. Жэшээлхэдэ, уралан һиилэгшэдэй конференцидэ зорюулжа, Кяхтын хүдөө ажахын техникумэй студент М. Эрдынеевэй уляаһаар бүтээһэн элдэб дүрсэ скульптуранууд хүнэй дура буляама.

Урдань үйһөөр түйсэ, нааданхайнуудые хэдэг байгаа. Мүнөөшье республикын хойто (Баунтын, Хойто-Байгалай, Курумканай) аймагуудай эвенк айлнуудта үйһөөр хэгдэһэн зүйлнүүдые харахат. Мүн үхэг, абдар, эргэнэг гэхэ мэтэнэр элдэб үнгын шэрээр шэрдэгдэн гоёогдодог байһан юм.

Нёдондо жэл манай республикада ерэһэн Москвагай уранһайханай промышленностиин институдай бригадынхид иимэ гоёолтонуудые саарһанда буулгажа абаһан байгаа. Энээниие харахада, ехэл һонирхолтой.

Элдэб үнгэтэй модоор зурагуудые тааруулан зурадаг хүнүүдшье манайда бии. Мебельнэ фабрикын уранзурааша-конструктор И. Афанасьевай «Бэрт-Эр» гэжэ панно жэгтэй һайхан юм.

Манай нютагта хэрэгтэй мододшье, уран дархашуулшье, зэр зэмсэгшье бии. Тиимэһээ, модоор хэгдэһэн гоёолтонуудые выставкэдэ табяад лэ хизаарлахагүй, харин магазинууд соо харадаг болоһойбди гэжэ хүсэгдэнэ.

Г. Балзовский.

Германиин Федеративна Республикын газар дээрэ ракетнэ буу зэбсэгэй базануудые байгуулха тушаа НАТО-гэй түсэбэй бэелүүлгын хойноһоо Баруун Германиин ажалшад ехээр һанаата болон ажаглана. Майн мүрэн дээрэ байдаг Мильтенбург гэжэ багахан городто Америкын ракетнэ базануудай нэгыень бариха гэжэ НАТО-гэй командовани шиидхээ. Городой 8 мянган зондо ехэ аюулай тохёолдоод байһые мэдэрэн. Мильтенбург городой совет энэ базын байгуулагдаха газарта американхидэй топографическа хүдэлмэри хэхэдэнь һаад хэхэ гэжэ шиидхээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Мильтенбург городой талмайнуудай нэгэн.

ТАСС-эй фотохронико.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, зам. редактора—32-74. отв. секретаря—27-37, отделов: партийной жизни и экономики—47-59, пропаганды и местной информации—35-14, культуры и быта—34-05, писем трудящихся и переводов—24-74, корректорская—32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н 00643. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак...